WASHINGTON D C

Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXVI. Ч. 34. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 14-го ЛЮТОГО 1979 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 14, 1979 No. 34. VOL. LXXXVI.

Д-р М. Абенд закликає до підтримки українського правозахисного руху

Ню Йорк. — Д-р Мартін Абенд, політичний коментатор телевізійної станції WNEW (канал ч. 5), виступаючи вдруге за останніх три тижні з коментарем на українську тему, вказав на український правозахисний рух, символом якого є Валентин Мороз, і закликав американський нарід підтримати боротьбу українського народу за відновлення волі й незалежности.

Свій перший коментар на українську тему д-р Абенд виголосив у неділю, 21-го січня, присвячуючи його роковинам Української Державности.

Свій другий коментар д-р Абенд виголосив у неділю, 11-го лютого, під час передачі новинок станцією WNEW о годині 10-ій увечері. Коментар попередив кореспондент Антоні Прайсендорф, відкликуючись на звіт Державного департаменту ЗСА про стан прав людини в країнах, які одержують допомогу від ЗСА.

„Але у звіті нема згадки про Совєтський Союз, про страждання українського народу, зокрема про одного з його ув'язнених інтелектуалістів", — сказав Прайсендорф у своєму введенні.

Внизу поміщуємо коментар д-ра Абенда в перекладі на українську мову.

„Недавно я сказав, що глянувши оком на мапу можна легко зрозуміти чому московські комуністи мають страх перед Україною. Це велика країна з багатими природніми багатствами, а її населення нараховує біля 50 мільйонів осіб. До речі, Сталін колись признався, що це населення „надто чисельне", щоб його депортувати. Із зовсім зрозумілих причин, Сталін і комуністи взагалі хотіли б знищити український нарід, його культуру і все що вони собою становлять.

Український дух — націоналізм — є справді дуже сильний і його найкращим втіленням є людина, якій на ім'я Валентин Мороз, людина, яка, як і український нарід, є талановита, людина, яка, як і український нарід, є наполеглива, людина, яка, як і український нарід, терпить вже довгі роки в комуністичних концтаборах і ще й досі перебуває в одному з них. Але це людина незламної волі, яка турбує і якої бояться московські комуністи; (вони) бояться українського націоналізму і всього, що він втілює, вони бояться цього більше, як сотень американських нуклеарних бомб.

Валентин Мороз найкраще розуміє суть комунізму, труднощі, в яких він (Мороз) знайшовся; він найкраще розуміє труднощі проти яких він бореться і прислугу, яку (московські комуністи) зробили українцям, коли він заявив на своєму суді в 1970 році: комуністичні гнобителі, нішо так не причинилось до відродження українського народу, як те, що ви робите супроти нас і супроти мене.

Американський нарід повинен це зрозуміти і дати свою повну підтримку, тому що американський нарід повинен знати, — як Валентин Мороз це знає, — що не можна бути повноважною людиною, коли ваша країна поневолена".

Листи в справі коментаря і побажання постійно присвячувати увагу справам України слати на адресу телевізійної станції: Mr. James Coppersmith, Manager WNEW — TV Channel 5 205 East 65 th Street New York, N. Y. 10023.

Проф. Яр. Рудницький в австралійському радіо й телебаченні

Сідней (ОУПС). — Перебуваючи в Австралії, проф. Яр. Рудницький відбув декілька інтерв'ю з австралійським радіо й телестанціями в тому з репортерами телесітки „Чаннел 7" (16.і) і радіостанції УФ Аделаїда (1.ІІ1979).

Крім цього він мав виступ на українській радіопрограмі п-ва Грушецьких у Мелбурні (4 січня 1979 року) й передав українсько-канадські пісенні матеріяли для української радіогодини в Сіднеї (1 січня 1979 року). В усіх своїх виступах проф. Рудницький говорив про потреби української науки й культури під сучасну пору й невідрадні умови в СССР.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

ПОЯВИЛАСЯ МОНОГРАФІЯ „МАРІЯ ДОЛЬНИЦЬКА. ЕМАЛЬ"

У Рочестері, стейт Ню Йорк, появилася монографія д-ра Володимира Поповича „Марія Дольницька. Емаль".

Монографія описує мистецьку творчість, життя і особу Марії Дольницької двома мовами, українською та англійською. В книжці поміщено 18 чорнобілих і 33 кольорових репродукцій творів М. Дольницької, вони, може, не є „найважніші твори, — пише видавець цієї монографії д-р Юліян Залізняк, — як тільки найліпше з того, що можна було вибрати".

Крім того, в монографії подано список ілюстрацій та бібліографія про творчість Марії Дольницької.

Розмір книжки 10 на 7,5 інчів, 134 сторінки, полотняна оправа, обгортка з кольоровими репродукціями на ній. Коштує 25 долярів.

ВШАНУЮТЬ В. НАКОНЕЙ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія. — У Четвер, 15-го лютого цього року, працівники Шкільної Округи Філядельфії влаштовують прийняття для вшанування 35-річної праці визначного атлета і тренера, вчителя, адміністратора і зв'язкового поміж школою і громадою Володимира Наконей, віцепринципала Олней Гай Скул.

Володимир Наконей, член 239 Відділу УНСоюзу, присвятив багато праці з молоддю, зокрема емігрантською, спрямовуючи її в академічний світ, спорту та бизнесову ділянку. Впродовж багатьох років, Наконей був координатором між українськими організаціями і Шкільною Округою в Філядельфії. Він також є членом Ради Директорів Відділу Американського Червоного Хреста на північносхідню Філядельфію.

У ГАРТФОРДІ ВІДЗНАЧАТЬ УРОДИНИ ПАТРІЯРХА ЙОСИФА

Гартфорд, Конн. — Відділ Товариства за Патріярхальний Устрій Помісної Української Католицької Церкви у Гартфорді, Конн., влаштовує концерт в неділю, 18-го лютого 1979 року, в Українському Народному Домі, о год. 4:30 по полудні, для відзначення 87-ліття Уродин Їх Блаженства Патріярха Йосифа I.

У програмі свята: доповідь, виступ хору „Діброва" під керівництвом інж. Олександра Пришляка, деклямації — п. Оксана Кузьма, Олден Провост, Дам'ян і Павлусь Платоші.

ІРАН, ТАЙВАН, КИТАЙ ТА ЕНЕРҐЕТИЧНА ПРОБЛЕМА БУЛИ ГОЛОВНИМИ ТЕМАМИ ПРЕСКОНФЕРЕНЦІЇ ПРЕЗИДЕНТА КАРТЕРА

Вашінгтон. — Під час його 44-ої з черги пресової конференції, що її у понеділок, 12-го лютого, передавано на телебаченні і по радіо, президент Джіммі Картер заявив, що надіється скорого закінчення конфлікту в Ірані, додаючи, що уряд ЗСА готовий співпрацювати з новим іранським урядом, тобто урядом прем'єр-міністра Мегді Базаргана, якого на цей пост призначив мусулманський провідник Аятоллах Рухоллах Хомейні, повернувшись до Ірану після майже 15-річного екзилю.

Президент Джіммі Картер

Відповідаючи на запити журналістів, Президент признав, що ЗСА раніше визнавали уряд шаха Мохаммеда Різи Паглеві, а відтак прем'єра Шахпура Бахтіяра, але коли в наслідок революційних дій прем'єр Бахтіяр і „тимчасова королівська рада" у неділю, 11-го лютого, зрезигнували, а владу перейняли прихильники Хомейні, точніше уряд, що його має очолювати прем'єр Базарган, то Америка готова співпрацювати з тим урядом, що між Іраном і ЗСА відносини далі будуть приязні.

Президент підкреслив,

(Закінчення на стор. 6)

Криза в Ірані може спричинити брак нафти в ЗСА — заявляє Шлесінджер

Вашінгтон. — Секретар енергетики Джеймс Шлесінджер у середу, 7-го лютого, заявив Сенатській комісії для справ енергії, що якщо політична криза в Ірані продовжуватиметься, то в Америці може заіснувати брак нафтових продуктів, і то навіть поважніший, ніж в 1973-74 роках, коли арабські держави були встановили ембарго на експорт нафтової ропи до ЗСА.

Раніше Америка денно імпортувала з Ірану 900,000 бочок нафтової ропи, але 26 грудня минулого року експорт цього роду пального з Ірану цілком припинено, бо до заворушень проти шаха Мохаммеда Різи Паглеві приєдналися теж працівники нафтової індустрії, які розпочали страйк.

Промовляючи минулої середи, секретар Шлесінджер підкреслив, що імпортована з Ірану нафта становила тільки 5 відсотків із нафти, яку кожного дня споживає Америка, однак зазначив, що продовження іранського конфлікту може змусити американський уряд і приватні підприємства почати вживати свої запаси, які держать „на випадок крайньої потреби".

Хоча Шлесінджер запевняв, що не передбачає, що треба буде нормувати бензину, то інші члени уряду президента Джіммі Картера, у приватних розмовах із журналістами, твердили, що уряд вже виготовив відповідні пляни щодо защадження того роду пального, між ними і проєкт відносно нормування (раціонування) бензини, але цей плян ввійшов би в життя тільки в крайньому випадку.

Заява Шлесінджера відносно можливого браку нафтових продуктів у ЗСА негайно викликала негативну реакцію в Америці і за кордоном, бо вартість американського доляра на міжнародних ринках знову впала, а натомість подорожіло золото та інші цінні металі. Крім того понизилася вартість деяких цінних паперів на Нюйоркській Біржі. За кордоном побоюються, що ЗСА не зможуть запобігти економічній рецесії, бо з припиненням постачання нафтової ропи з Ірану ціни всіх енергетичних продуктів в Америці значно зростуть.

Однак, день пізніше, тобто в четвер, 8-го лютого, секретар скарбу Майкел Блументол заявив, що не погоджується з твердженням Шлесінджера щодо наслідків припинення постачання іранської нафтової ропи, зазначуючи, що ситуація для ЗСА не така критична, як це представив Шлесінджер, бо Америка має „задовільні запаси нафтової ропи". Блументол теж докоряв Шлесінджерові, що своєю промовою непотрібно спричинив дальше пониження вартости американського доляра на світових ринках, як теж подорожіння золота.

ЗСА приспішать постачання зброї Тайляндові

Вашінгтон. — Закінчуючи свої офіційні дводенні відвідини столиці ЗСА, тайляндський прем'єр-міністер Кріангсак Чамананд у середу, 7-го лютого, під час пресової конференції заявив, що уряд президента Джіммі Картера погодився приспішити постачання військових літаків, зброї та амуніції Тайляндові, з увагі на продовження в'єтнамсько-камбоджійської війни.

Прем'єр Кріангсак теж повідомив, що президент Джіммі Картер запевнив його, що „Америка відповідно зареагує" якщо війна в Камбоджі загрожувала б безпеці Тайляндові. Кріангсак не зазначив про яку саме „реакцію" говорив він з Картером, але коментатори припускають, що ЗСА не посилали б своїх військових частин до Тайланду, а правдоподібно тільки збільшили б фінансову допомогу та постачання зброї.

Того самого дня прем'єр Кріангсак відбув зустріч з членами Комісії Палати Репрезентантів для закордонних справ, під час якої висловив припущення, що війна в Камбоджі між в'єтнамськими військами і прихильниками Ганоєм частинами з одного боку, а прихильниками попереднього камбоджійського уряду прем'єра Пол Пота з другого, „триватиме принаймні ще рік, або два".

Тайляндський прем'єр не дав точної відповіді на запит відносно поголосок, що комуністичний Китай пересилає через Тайланд зброю та інші припаси камбоджійським з'єднанням уряду Пол Пота, хоча кілька днів раніше Тенг Гсіао-пінг, перший заступник прем'єра Китайської Народної Республіки, підтвердив це під час свого перебування у Вашінгтоні. Кріангсак сказав, що „Тенг, ані будь-яка інша особа не може говорити в імені Тайланду".

ПРИХИЛЬНИКИ ХОМЕЙНІ ЗАХОПИЛИ ВЛАДУ В ІРАНІ

Тегран. — Згідно з найновішими інформаціями, прихильники мусулманського провідника Аятоллаха Рухоллаха Хомейні рано у вівторок, 13-го лютого, вже контролювали майже всі більші міста Ірану, включно із столицею, змусивши прем'єр-міністра Шахпура Бахтіяра, як рівнож членів його уряду зрезигнувати. Новий уряд формально очолив прем'єр Мегді Базарган, що його вже раніше на цей пост призначив Аятоллах Хомейні. Щодо Бахтіяра, то він від неділі, 11-го лютого, скривався, але у вівторок рано його заарештовано і він знаходиться під „охоронним арештом" у квартирі Хомейні.

Повстанці, озброєні американськими, совєтськими рушницями та іншою зброєю, в наслідок боїв, які тривали більше ніж два дні, перемогли іранську армію, включно з найкращими відділами Імперіяльних Гвардійців, примушуючи командирів наказати своїм частинам скласти зброю. Деяких генералів повстанці розстріляли, інших заарештували, а кілька командирів покінчили самогубством.

Аятоллах Хомейні закликав своїх прихильників затримати порядок, позносити зброю до мечетів і не руйнувати урядових та інших установ, зокрема не турбувати чужинців. Однак, як вказують спостерігачі, у понеділок і вівторок в Теграні та більших містах існувала загроза, що замість порядку пошириться анархія.

Новий прем'єр Базарган призначив трьох своїх заступників, а саме, Мохаммеда Гашема Сабаґгіяна, Аббаса Аміра Ентезама та Ібрагіма Яздї, які співпрацювали з ним в опозиційній Іранській Визвольній Партії, що її створено в 1961-му році. Решту кабінету уряду „мусулманської республіки" Базарган признаьчить впродовж цього тижня.

Щоб запобігти поширенню анархії, Базарган призначив генерала Мохаммеда Валі Кварангa на пост шефа штабу збройних сил.

Пакістан був першою державою, яка визнала новий уряд прем'єра Базаргана, фактично „мусулманську республіку" Аятоллаха Хомейні. Совєтський Союз, який раніше підтримував шаха Мохаммеда Різу Паглеві, аж поки він виїхав „на вакації та відпочинок" теж визнав новий уряд у телеграмі, що її у понеділок 12-го лютого вислав совєтський прем'єр Алексєй Косиґін.

Щодо ЗСА, то президент Джіммі Картер під час понеділкової пресової конференції заявив, що Америка готова співпрацювати з новим іранським урядом, але формально не сказав, що визнає його.

В Ірані находиться біля 7,000 американських громадян, яких мають евакувати військовими гелікоптерами. Білий Дім теж затурбований фактом, що іранське військове летунство має модерні американські літаки „Ф-14", озброєні ракетами „Фенікс", які можуть попасти в руки „неприязних сил".

Хоча прихильники Хомейні захопили владу в Ірані, то спостерігачі передбачають, що заворушення можуть тривати ще довший час і що існує можливість збройного конфлікту між лівими і правими повстанськими угрупованнями.

Кремль заперечує звіт Сі-Ай-Ей про військові видатки СССР

Москва. — Совєтське пресове агентство ТАСС минулої суботи, 10-го лютого, гостро скритикувало американську Центральну Розвідчу Агенцію (Сі-Ай-Ей) за звіт, в якому стверджено, що протягом 1978-го року Совєтський Союз видав на військові цілі 45 відсотків більше ніж Америка, бо аж 146 більйонів долярів, а ЗСА видали тільки 102 більйони.

ТАСС теж заперечив, що продовж останніх 10 років, тобто від 1968 до 1978-го, видатки Совєтського Союзу на військові цілі були на 10 відсотків більші, ніж Америки, а також відкинув твердження Сі-Ай-Ей, що совєтські розходи на стратегічну атомову зброю є на два і пів раза більші, ніж видатки ЗСА на ту саму ціль.

Совєтське пресове агентство твердить, що американська розвідка „не брала під увагу офіційної статистики СССР", згідно з якою видатки Совєтського Союзу на військові цілі в 1978-му році становили „тільки 17,4 більйона рублів, тобто 26 більйонів долярів".

Проте, Сі-Ай-Ей продовжує твердити, що звіт про совєтські військові видатки правильний, бо в „офіційну статистику СССР" включають тільки видатки на „утримання збройних сил", але не виключають розходів на досліди і розбудову нової зброї, як теж з „офіційної статистики" виключені видатки на продукцію „дещо старших" родів зброї. Центральна Розвідча Агенція вказує, що Москва „розпорошує" свої видатки на мілітарні цілі по різних частинах кожнорічного загального державного бюджету, навіть по тих, які стосуються сільського господарства, щоб таким чином закрити дійсні суми на військові цілі.

ТАСС також скритикував Америку за те, що має свої військові бази в різних частинах світу. Але, як вказують західні спостерігачі, совєтське пресове агентство цілком замовчало, що Москва має свої власні військові бази в кількох країнах Африки та Азії, як рівнож на Кубі, а крім того в сателітних країнах, тобто в Східній Німеччині, Польщі, Мадярщині та Чехо-Словаччині, стоїть понад 30 совєтських дивізій.

Коментатори припускають, що Кремль затурбований фактом, що ЗСА та союзники в Північно-Атлантійського Союзу (НАТО), здаючи собі справу із загрози з боку Совєтського Союзу, постановили підвищити свої оборонні бюджети на 3 відсотки.

Прем'єр Франції прибув до Канади

Оттава, Канада. — Прем'єр-міністер Франції Реймон Барр прибув в кінці минулого тижня до Канади з офіційною 6-денною візитою. Він спочатку буде гостем прем'єра Канади Еліота Трудо, а потім відвідає деякі провінції, зокрема Квебек, де він має намір зустрінутись з прем'єром Квебеку Рене Левеком та іншими політичними діячами цієї франкомовної провінції. Політичні спостерігачі думають, що завдання Барра не буде легким, бо він з одного боку мусить якось відмітити спеціальне цікавлення Франції провінцією Квебек, а з другого йому не випадає виступати проти офіційної лінії федерального канадського уряду, який противиться квебекській сепаратистичній тенденції. Усі в Канаді пам'ятають політичну помилку померлого президента Франції Шарля де Голя, який, вийшовши на бальсон, щоб привітати зібрану товпу народу викрикнув: „Хай живе вільний Квебек".

„Мені хочеться кричати на весь світ, щоб допомогти моєму чоловікові вийти якнайскорше з цього пекельного табору" — пише Надія Лук'яненко

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — Передаємо поширену в самвидаві заяву дружини Левка Лук'яненка.

„12 грудня 1977 року заарештували мого чоловіка Левка Григоровича Лук'яненка за те, що він був членом Української Гельсінкської групи. За час слідства — до 17 червня 1978 року — я не мала від нього ніяких відомостей: що і як з ним. Я написала до нього декілька листів, але він їх не отримав. Після суду його відразу вивезли з Чернігова до Києва, де мені дали побачення з ним — в присутності двох кагебістів, які не давали змоги нам поговорити. Крім мене, нікого з родини на побачення не пустили. Правда, дозвіл на побачення отримав молодший брат Олександер, але його не відпустили з роботи. Після Верховного суду, 12 вересня, мені відмовили в побаченні. 29 вересня леде добилася дозволу для себе і матері Наталії Олександрівної, якій не легко було дібратися з віддалі 200 км. до Києва. Дозволили 30-хвилинне побачення.

Лел Лук'яненко в концтаборі в 1976 році. (Фото УЦІС)

4 жовтня мого чоловіка відправили етапом з Києва, а 20 жовтня він прибув до табору Сосновка Мордовської АРСР, звідки він написав мені першого листа, якого я отримала 3 листопада. Він просив приїхати на побачення і привезти йому теплі речі. Багато зусиль коштувало дістати відпустку на побачення з чоловіком і щойно з дозволу КГБ мене відпустили.

20 листопада я приїхала до Сосновки. Вигляд сосновських таборів викликає духовні муки і терпіння, що їх важко передати. Я бачила ці табори не один раз раніше, коли мій чоловік відбував свій перший присуд (15 років, від 1961 до 1976 року), але тоді якось було інакше. Призначили мені побачення щойно на другий день і тільки на одну добу, хоч належиться три. Прийшлося звертатися до начальника Сатаєва й Некрасова. Що мене зокрема дуже потрясло і вразило, то перевірка речей і продуктів. Мене роздягали догола. Це жахливе й огидне. Хоч я дуже хотіла побачити чоловіка, але, коли б я знала наперед про цей обшук, я, мабуть, відмовилася б від

(Закінчення на стор. 5)

ЗАЯВА
З приводу арешту Мустафи Джемілєва

Нова трагічна вістка з Совєтського Союзу. 7 лютого в Ташкенті заарештовано Мустафу Джемілєва. Я не буду говорити хто він. Весь світ знає про його багатолітню геройчну боротьбу за право кримських татар повернутись на батьківщину та за права людини. Його арешт — це велике горе для всього кримськотатарського народу, для всього правозахисного руху в СССР і в країнах Східньої Европи. Для мене, моєї дружини і її синів — подвійне горе. Ми знаємо цю людину ще й з іншого боку. Це близька, рідна нам людина: лагідний, чутливий, уважний, даскавий, делікатний, турботливий син й добрий горяче любимий брат.

Не так давно світова суспільність вирвала його з лап смерти, до котрої він був приречений волею неправих суддів. Але КГБ при цьому, лап своїх з нього не зняв. Зразу ж по виході з концтабору, Мустафу взяли під постійний поліційний нагляд. Слідкували за кожним його кроком. Не дозволяли вільного пересування навіть в межах Ташкенту, в якому його примусили жити. Не дозволили і до хворих старих батьків з'їздити у Крим, де вони купили власний будинок і в ньому живуть, без прописки.

Пройшло лише 13 місяців, а Мустафу знову заарештовано. За що? Здоровий розум людини відмовляється зрозуміти, як міг він за яким слідкують цілодобово, використовуючи при цьому всю новітнішу техніку підслуховання й нагляду, зробити злочин. Але злочин був і не потрібним. Зробили звичайну провокацію. Двозначним висловом надали начебто право, по закінченні терміну нагляду підшукати собі постійне місце проживання. І знаючи, що він нікуди, крім батьків, поїхати не може, ждали його на летовищі і там заарештували... „за порушення паспортних правил".

Цей арешт — це сигнал для нової хвилі арештів серед кримських татар. На днях представник секретаріяту з ЦК КПСС дав обіцянку розпочати переговори з кримсько-татарською делеґацією. Але замість цього, я стверджую, виарештують виявлених активістів. Так уже було у 1967 році. Тоді теж обіцяли переговори, а дали — арешти. Так буде й зараз. І перша жертва вже є — Мустафа. І жартувати з ним не збираються: спробують довести до кінця те, що не вдалося минулого разу — умертвити. Тільки рішучий протест може врятувати цю мужню, чесну, благородну людину.

Петро Григоренко

Ген. Григоренко вислав телеграму до Картера

Ню Йорк. — Довідавшися про арешт Мустафи Джемілєва, генерал Григоренко вислав до президента Джіммі Картера і голови Американської Федерації Праці — Конгресу Індустріяльних Організацій Дж. Міні, телеграму такого змісту: „7-го лютого в місті Ташкенті заарештовано Мустафу Джемілєва. Тільки рік, як він був звільнений з концтабору і ввесь цей час був під поліційним наглядом. По закінченні нагляду заарештований за спробу поїхати до батьків. Це провокаційно назвали порушенням паспортного режиму. Арешт тяжко хворого Мустафи явна смерть для нього. Прохаємо врятувати йому життя. Родина генерала Григоренка".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

РЕДАГУЄ КОЛЕҐІЯ У СКЛАДІ (поазбучно):
Любов Коленська, Володимир Косик (тепер виконуючий обов'язки голови Колеґії), Володимир Левенець, Зенон Снилик, Василь Тершаковець і Євген Федоренко.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Однобічна користь

Недавно Крайова Рада Дослідів позитивно висловилася про дальшу співпрацю між Америкою і Совєтським Союзом щодо космічних дослідів і спільних полетів американських астронавтів і совєтських космонавтів, і то не тільки в орбіті Землі, як це було в 1975-му році, але навіть на деякі плянети, наприклад, на Венеру, Марс, Меркурій та інші.

Уже раніше Крайове Аеронавтичне і Космічне Управління (НАСА) повідомило, що переговорює із представниками Совєтського Союзу відносно спільних полетів у космос, як теж спільних медичних та інших дослідів на космічних станціях-лабораторіях на початку 1980-их років.

Співпраця між країнами світу в різних ділянках побажана, але таку співпрацю в космосі можна б дійсно вітати тільки тоді, якщо партнером Америки був би хтось інший, а не підступний, імперіялістичний Совєтський Союз, диктаторські власті якого продовжують переслідувати оборонців національних, політичних, релігійних та загальнолюдських прав, як і постійно порушають ці ж права.

Існують ще й інші причини, чому ЗСА не повинні погоджуватися на спільні полети і взагалі космічні досліди із Совєтським Союзом. Беручи до уваги наслідки попереднього спільного полету американських астронавтів і совєтських космонавтів, можна з певністю твердити, що і майбутні спільні полети і досліди принесли б більше користи Совєтському Союзові, ніж Америці.

Уже під час підготови до спільного полету в 1975-му році, як і впродовж самого полету, Совєтський Союз, який опинився дуже позаду ЗСА у майже всіх ділянках космічних дослідів, одержав дуже багато технологічного знання, випрацьованого науковцями ЗСА протягом довгих років, що коштувало Америку великі суми грошей. Совєтський Союз у 1975-му році одержав це технологічне знання цілком безкоштовно і можна передбачувати, що подібні „подарунки" одержить Москва з усіх майбутніх спільних полетів і спільних космічних дослідів, включно з дослідами інших плянет.

Крім того, дальша співпраця Америки із Совєтським Союзом у космосі може витворити у багатьох людей світу помилкове враження, що СССР нібито є на тому самому рівні з Америкою на відтинку космічних дослідів. Не зважаючи на те, що совєтські космонавти встановили часовий рекорд щодо перебування в космосі, то, як це зазначують американські науковці, цей часовий рекорд нічого не значить, бо якщо Америці залежало б на такому рекорді, то американські астронавти без жадного більшого зусилля могли б побити всі рекорди совєтських космонавтів. Не має великого значення також і те, що зі совєтськими космонавтами перебували в космічних просторах космонавти кількох сателітних країн Східньої Европи. З американськими астронавтами вже давно могли літати на космічних кораблях громадяни будь-якої країни Заходу чи навіть „третього світу", але ЗСА воліли не застосовувати таких дешевих пропагандивних заходів, які вживає Кремль. Як сказано, Совєтський Союз опинився дуже позаду Америки щодо космічних дослідів. Для прикладу варто вказати на факт, що американські астронавти кількакратно осідали на Місяці, а совєтські космонавти там ще зовсім не були.

Значить, майбутні спільні космічні полети і досліди також можуть спричинитися до помилкового враження, що Америка і Совєтський Союз — це рівнорядні партнери і до підсилення пропаганди Кремлю про нібито „передову" совєтську науку та технологію.

Отже, можна з певністю твердити, що співпраця ЗСА із Совєтським Союзом в ділянці космічних дослідів є дуже корисна для СССР і вже тим самим шкідлива для Америки. Тому уряд президента Джіммі Картера, Крайове Аеронавтичне і Космічне Управління, як теж Крайова Рада Дослідів повинні точно перевірити справу, заки остаточно погодяться на дальше спільні полети та інші спільні космічні досліди із Совєтським Союзом, бо така співпраця дуже однобічна і є виразно проти найкращих інтересів Америки.

Петро Григоренко

НІ! НЕ ТІЛЬКИ УБИВЦІ!

1 лютого 1979 року я написав до „Нового Русского Слова" кореспонденцію-відгук на смертний вирок трьом вірменам. Назвав я ту кореспонденцію „Убивці". Наприкінці в ній було сказано: „Я не знаю чи виконаний уже вирок. Але, гадаю, що злочинці поспішать зробити те". На превелике горе, це моє пророкування справдилось раніше, ніж була написана та кореспонденція.

Розгляньмо разом, як поспішали убивці. 30 січня ТАСС подала заяву, в якій сказано, що батьки сповіщені про смертний вирок 26-го січня. Сповіщається також, без вказівки на дату, що „вирок виконаний". Коли??! Може засуджені були позбавлені життя раніше 26-го? А чи може їх розстріляли в суботу або в неділю, заплативши за надтермінову роботу катів з преміяльних фондів. У всякому разі, в день коли Сахаров сповіщав світ про цей смертний вирок (29 січня 1979), живими їх уже не було. От яка швидкість! Але в іншому не поспішали.

Від часу, коли в вагоні Московського метро вибухнула бомба (8 січня 1977) пройшло більше двох років. З арешту до суду пройшло майже 16 місяців, замісць максимального, згідно з законом, терміну 10 місяців. Не поспішали і батьків сповіщати. 26 січня — день коли батьків сповістили про присуд — п'ятниця. А за нею, як знаємо, йдуть два вихідних. А чи лишились у батьків робочі години в п'ятницю? Про те ТАСС не сповіщає, але ми можемо думати, що тут теж не поспішали і сповістили, скоріше за все, наприкінці робочого дня, і тим позбавили можливости використати право на останнє побачення зі смертником.

Тепер про суд. Задумаємось, читачу, як треба судити людей, котрі закладають бомби в місцях скупчення ні в чому неповинних рядових трудівників. Гадаю, двох думок не може бути. Тільки публічна. Щоб показати народові їхню нікчемність, їх антилюдську суть. А як судили? На зовсім таємному закритому суді. Сповіщення про початок суду не було. Не оповістили навіть батьків. Публіки на суді не було. Навіть тієї КҐБівської, котра заповнює судові залі під час „відкритих" процесів над правозахисниками. Не було свідків, ні адвоката. Є підстави гадать, що й суду, навіть в совєтськім розумінні того слова, теж не було. Відбулось звичайне (сталінської доби) засідання трійки ОСО.

З цього можна зробити висновок, що якого-небудь надійного, навіть фальсифікованого, обвинувачення утворити не вдалось. Тому спеціяльно підібрані судді, користуючись відсутністю будь-кого з сторінніх, присудили до смерті зовсім непричетних до цієї справи людей. В статті до „Новоно Русского Слова" я писав, що ні головний обвинувачений Степан Задікіян, ні його товариші по процесі не були в Москві, ні в день вибуху в метро, ні напередодні. І суд про це знав. І не дивлячись на це, засудив на смертну кару. Чому і задля чого це зроблено? Щоб це зрозуміти треба звернутись до історії.

1934 рік — убивство Кірова. Тепер ми докладно знаємо, що організатор того вбивства — Сталін — за одним разом ліквідував можливого політичного конкурента і створював привід для організації чистки суспільства від опозиційних елементів. В підготовці цієї чистки важливу ролю відігравав процес над убивцею Кірова Николаєвим і штучно приєднаною до нього групою бувших зінов'євців. Доказати злочинність було неможливо, тому процес був постійно закритий; всіх присудили до розстрілу і в той же день розстріляли. Потім використовували проти вождів бувшої зінов'євської опозиції „свідчення" розстріляних, котрі вони начебто дали під час суду над ними.

Вибух у вагоні московського метро і суд над Степаном Задікіяном і двома його товаришами, як жахлива карикатура, нагадує убивство Кірова і суд над Ніколаєвим, Каталиновим та іншими. На думку організаторів цього діла, трьох мертвих вірменів повинні будуть розказати те, чого живі не схотіли говорити. Мертві вони повинні послужити КҐБ проти правозахисників, зокрема Андрія Сахарова.

Цей задум КҐБ був викритий нами ще тоді, як в ушах не перестав звучати звук вибуху. Із кіл КҐБ в той же день (8 січня 1977 року) почала розповсюджуватись чутка, що вибух діло рук дисидентів. Ми негайно зареагували на це. Одночасно, декілька людей, кожний зі своєї ініціятиви і на власну відповідальність, виступили з заявами про те, що вибух в метро, скорше всього провокація КҐБ. Серед тих, хто зробив такі заяви був і я. Але влада офіційно зареагувала тільки на заяву А. Сахарова. При чому, йому вперше була висловлена погроза арештом. Це зробив заступник прокурора СССР Тєрєхов. Одначе, чутки про дисидентів-терористів негайно увірвалися.

КҐБ відступив, але не відмовився від свого пляну.

(Закінґення на стор. 6)

В. Кульчицький Ґут

ПРО СОЛЖЕНІЦИНА, БАНДЕРІВЦІВ І НЕРОЗГАДАНІ ПОВОРОТИ ІСТОРІЇ

[2]

І не скриває Солженіцин національности Г. П. Тена, щоб читач думав, „що має до діла з героєм-росіянином", бо вже на початку опису його „геройських подвигів" Солженіцин про нього пише: „Він знав мови, він плавав на англійському кораблі, і він був до того ж естонцем, хоч правда, петербурзьким естонцем".

Питання спротиву

У „Ди Ню Йорк Таймс Бук Рев'ю" з 31-го грудня 1978 року був надрукований список 16-ти найкращих книжок, які редакція вибрала із усієї продукції 1978 року. У короткому вступі до цього списку було наступне вияснення: „Цього року дві книжки авторів історичного значення не є на списку: Александра І. Солженіцина „Архіпелаг Ґулаг III" і „Шоша" Ізаака Башевіца Зінґера, нагородженого премією Нобля. Переконання є, що їхні думки були більш ельоквентно сформульовані раніше".

Щодо Солженіцина, то редакція тут рішуче помилилася. Основна думка третього тому та ж сама, яка турбує жидів і яку вони вже довший час розробляють з усіх сторін — це закид у пасивності в обличчі голокосту. От недавно „Свобода" подала була за „Ню Йорк Таймсом" повідомлення про появу нової книжки про жидів у СССР, у якій її автор Рибаков „старається опрокинути загальне враження, що жиди йшли покірно на смерть, не ставлячи жадного опору нацистам". Подібне старання робить Солженіцин у третьому томі по відношенні совєтського населення до комуністичного терору, і наскільки нам відомо, жадний із попередніх двох томів не трактував цієї теми так основно, і ніде раніше ця тема не була Солженіциним „більш ельоквентно сформульована". Отже третій том стоїть зовсім окремо від двох попередніх.

Вказує на це і сам Солженіцин у своїй передмові до англійського видання: „Для читачів, які знайшли в собі моральну силу подолати темряву і страждання перших двох томів, — каже він там, — третій том відкриває період свободи і боротьби". А дальше Солженіцин виясняє англомовному читачеві, що про цю боротьбу Захід не знає, бо її „совєтський режим ще пильніше засекречує, аніж факт катування і винищування мільйонів людей. Більш як чогонебудь іншого комуністичний режим боїться виявлення цієї боротьби".

І у третьому тому Солженіцин цю боротьбу перед світом виявляє. Вже перегляд змісту дає читачеві її посмак. Наголовок другого розділу: „Вітерець революції". А дальше: „Коли за дротами палає земля", і „Розривання кайданів", і „Сорок днів Кенґіру".

Розуміється, він говорить не тільки про боротьбу. Застановляється він також і над питанням: „Чому в таборах... ми терпіли голод, згинали наші хребти, як ми могли все те витримати не відбиваючись?" І він щиро шукає за відповіддю на це дуже важливе питання. А Зена Матла-Рихтицька за це його картає, мовляв, він таку поведінку старався виправдати не подаючи правдивої причини. Правдива ж причина, на її думку, була в тому, „що російські політичні в'язні, жертви оцих прославлених лівих і правих „ухилів" у партії, вважали себе в таборах далі комуністами і підтримували режим усілякими способами..." Солженіцин же таки про них згадує, тільки не вважає їх головною причиною. На 314 ст. він пише: „Зудар льоялістів із Слученковим здавався неминучим. І він стався. Треба сказати, що на прозі всіх цих років у каторожних таборах, ортодоксальні совєтські громадяни, навіть не змовляючись один з одним, одноголосно засуджували масакру донощиків чи будь-яку боротьбу в'язнів за свої права. Непотрібно того приписувати підлим міркуванням (хоч багато ортодоксальних були пов'язані своєю працею для кума), поскільки це можна повністю вияснити їхніми теоретичними поглядами. Вони визнали будь-які форми репресії і винищування, також і масового, якщо тільки вони приходили згори — як вияв диктатури пролетаріяту. Зате ж навіть імпульсивні і нескоординовані акції того самого роду, але знизу, вважалися бандитизмом, і що більше, у його „бандерівській" формі (між льоялістами не можна було знайти й одного, який визнав би право України відділитися, бо визнавання цього права було б буржуазним націоналізмом".

У лісах Східньої Прусії чи в бараках Ґулагу.

Впродовж багатьох поколінь світ заливали могутні ідеї про безсилість ідей, і теорій історії, які нехтували одиницями як творцями історії", — так починає свій коментар про Солженіцина п. н. „Перманентний Ґулаг". Джордж Ф. Вілл, відомий коментатор, співробітник тижневика „Нюзвік" і щоденника „Ди Вашінґтон Пост" та учасник телевізійної програми „Агронскі енд кампані" (Нюзвік, 12.УІ. 1978). Він ці ідеї і теорії відкидає. На прикладі Солженіцина він доказує їхнє банкруцтво. Згадавши про існування страху „щоб не виглядати недостатньо прогресивним" він пише: „Від 1917 року такий страх продукував підлі апології совєтського варваризму. Але нині, як твердить Роберт Конквест, слово „Ґулаг" увійшло до кожної мови, дякуючи Солженіцинові, і вперше від 1917 року не можна знайти на Заході серйозного оборонця совєтської системи".

[Продовження буде]

О. Зеленецький

„ТЕОЛОГІЯ ВИЗВОЛЕННЯ"

Виступ Папи Павла II на конференції єпископів Латинської Америки в Мехіко, як і його промова до мехіканських „паріїв" — індіянів, найбідніших серед бідних — можна вважати за початок нової ери в соціяльній політиці Церкви. Як відомо, латино-американський терен є саме тереном найяскравіших проявів соціяльної несправедливости й людської нужди. В рамках різних диктаторських, чи півдиктаторських режимів дотепер там існує майже ще клясично-капіталістичний поділ на панівну клясу багачів і використовувану кляси бідноти, що часом охоплює понад 80 відсотків населення. Не диво отже, що за таких умов священство Католицької Церкви в Латинській Америці, зокрема молоде, почало активно анґажуватись у боротьбу за ліквідацію цієї разючо несправедливої соціяльної системи. І ця соціяльна активізація Церкви безумовно була б наскрізь позитивним явищем, згідним з християнською наукою про справедливий розподіл дібр, якщо б ця широка течія серед священиків Латинської Америки не почала була себе пов'язувати з різними радикально-політичними, ліво-революційними чи комуністичними рухами, творячи своєрідний спільний „народний фронт".

У своїх розважаннях на цю тему під час конференції єпископів в Мехіко, в загальному Папа станув по боці „теології визволення", тобто схвалив активну боротьбу Церкви в Латинській Америці за соціяльну справедливість, але провів критику різних посталих на тому тлі перекручень, які прямим шляхом ведуть до „теології насильства" й заявився за яскравим відмежуванням Церкви від різних радикальних політичних течій, які часто ставляться вороже до християнської релігії й намагаються використати Церкву для своїх політичних цілей.

На думку Папи Римського, Церква повинна анґажуватися у боротьбу за соціяльну справедливість у світі основуючись на Євангелії, на християнській соціяльній науці, і з цих позицій самостійно боротися і проти будь-якого поневолення, в тому й соціяльного як в капіталістичних, так і в комуністичних країнах. Із усією ясністю Папа Іван Павло II підкреслив, що Церква, єпископи чи священство не можуть виступати як політичні провідники чи соціял-економічні вчителі, тобто анґажуватися по боці однієї політично-соціяльної системи. Замість того вони „мотивацію своїх діл мусять шукати в центрі християнськолго посланництва, що його посланцем і оберігачем є Церква і з цієї точки погляду ставати на оборону братерства, справедливости, миру, проти всіх систем підкорення, поневолення, дискримінації, насильства, замахів на релігійну свободу, замахів на людську свободу".

Таким чином, новий Папа поставив перед Церквою основне завдання — боротися за справжню свободу людини в усіх багатогранних аспектах цієї проблеми, боротися за особисту гідність людини, проти насильства над нею, звідкіля воно не виходило б Проте, ця боротьба має проходити не в звужених рамках своєрідної односпрямованости Церкви з політичними тенденціями, які саме мають за завдання під прикриттям соціяльної справедливости і зміни соціяльної системи завести такий політичний лад, що дуже часто приводить до ще гіршого поневолення людини, до накидування людству старого тоталітаризму й жорстокого догматизму, до нищення релігії і церковних організацій.

Безумовно, саме цей новий Папа, на практиці прекрасно обзнайомлений з тоталітарно-комуністичною системою на теренах Східньої Европи, був здатний внести ясність в проблеми заанґажування Церкви в боротьбу за соціяльну несправедливість не тільки на терені Латинської Америки. На протязі останнього часу молоді священики латино-американського світу часто активно співпрацювали з різними радикально-революційними течіями, які, використовуючи яскраву соціяльну несправедливість не так для звільнення людей із соціяльного та політично-

(Закінґення на стор. 4)

Д-р Осип Кравченюк

ЕКСПРЕСІОНІЗМ І УКРАЇНСЬКИЙ РЕВОЛЮЦІЙНИЙ ТЕАТР

[2]

У ділянці театрального мистецтва треба було подбати про поповнення репертуару сучасними західньоевропейськими п'єсами, принайменше, як довго бракувало ще українських модерних творів. Впрочім весь театр, методи гри й постановки треба було пристосувати до нових обставин, до нової публіки, бож дотепер наш театр був приступний переважно вищим верствам суспільства. Цього важкого завдання піднявся Лесь Курбас.

Розуміючи, що в усяких нових обставинах виростає нове завдання, а всяке нове завдання вимагає нових засобів, Курбас бачив потребу зв'язуватись з інтелектами світових культур, бо тільки так можна буде створити в Україні культурні вартості, які підіймуть широкі українські маси до вершин творчости вселюдського значення. Він гостро виступає проти притаманного українській літературі списування життя, а орієнтацію на банальнійші форми реалізму і натуралізму вважає „безнадійною" справою. Тому й пропонує відвернення від усіх традиційних форм мистецтва. По лінії експресіонізму він бачить головне завдання мистецтва не у докладному відтворенні життя, а в допомозі життю, в організації праці й розваги широких мас. Революційна вартість нової концепції мистецтва полягає у цілковитому відкликанні контемплятивної естетики й заміненні її ідеєю, що мистецтво є рівнозначне з акцією в дійсному житті. Таким чином, в умовинах індустріялізації воно є одною з численних її ланок, воно стає одною з індустріяльних діяльностей. Звідси й сцена перетворюється у звичайний варстат драматичних ефектів, а засобами до їх осягнення служать машиноподібні конструкції, звичайний одяг замість акторських костюмів і т. д. Пишні декорації, що прикрашували сцену минулих, передвоєнних літ, зникають. Міняється також і роля актора в новому революційному театрі. Подібно, як машина є знаряддям, що складається із скомплікованої системи частин, виконуючи свої функції завдяки механічному сполученню, актор нового театру є коліщатком, яке лиш у співпраці з іншими подібними кліщатками дає одну ритмічну цілість. Ритм був для Леся Курбаса основою театру й кожного театрального образу, а поєднання окремих образів в один мало творити основу вистави. Вирішальний вплив при постановці вистави мав індивідуальний смак режисера, його ідеї та воля, під час коли актори й мистці сповняли ролі виконавців ідей режисера й не вносили у виставу нічого власного. Це було справжньою новиною для більшости українських театральних кругів, які і почали виступати зі своїми застереженнями. І так, наприклад, виховання нового актора було одною з тем „Міської конференції по мистецькій освіті", що відбулась у Києві дня 24-го березня 1924 року. Доповіді Леся Курбаса й М. Терещенка викликали напружену й гостру дискусію, бо новим ідеям першого останній протиставив „колективний" метод виховання актора й заперечував індивідуалізм та авторитаризм самовладного режисера. Курбас вважав, що актор повинен уміти охоплювати своєю уявою усю цілість, всю складність певного образу й триматись в його ритмі, ніби жити його зовнішнім життя. Він мусить бути спостережливим, повинен думати образами й розвинути здатність знаходити стислі і яскраві мистецькі знаки, що викликають у глядача уявлення про цілу річ чи явище. А передаючи все це глядачеві засобами технічного вміння, автор мусить вміти панувати над своїми засобами й бути майстром-техніком, а не „переживальним" апаратом. Все це ознаки актора, яким хотів його бачити експресіонізм.

Із творами німецьких експресіоністів Лесь Курбас познайомився ще в Галичині. Його увагу притягнула чиста театральність, що лягла в основу нового світового мистецтва, а в своїй статті „Нова німецька драма" (Музагет, 1917 рік) він писав, що велике враження зробило на нього те, що „об'єднує в одну назву молодих німців, а саме їхнє дике, незагнуздане, молоде й при тому загальне стримління до чину", дальше їхнє „відчування нового чоловіка без особливого мільє" й, вкінці, „поривання із всякими традиційними естетичними умовностями". В драмах німецьких експресіоністів Курбас бачив розрив із мрійництвом та хуторянським споглядальним ставленням до життя і викликуваних ним проблем. Тому, приїхавши до Києва й зустрівши там „мрійних ентузіястів нового українського театру" (слова Д. Антоновича), студентів драматичної секції Інституту Лисенка, він почав працювати з ними над постановкою Софоклевого „Царя Едипа, а головним її принципом зробив ритмічну організацію мас, руху та голосу. Цей задум здійснився у 1918 році і про нього Курбас говорив, що він мав „експресіоністичний відтінок". У той самий час він виступив з інсценізацією Шевченкового „Івана Гуса", яка, на його думку, була першим експресіоністичним спектаклем у межах колишньої російської імперії.

Серед німецьких драматургів експресіонізму найбільшу увагу Курбаса притягнув дуже популярний тоді Ґеорг Кайзер, і над постановкою його п'єси „Газ" він почав працювати зразу ж після зорганізовання у березні 1922 року мистецького об'єднання „Березіль", дійсного експресіоністичного театру. При співпраці мистця В. Г. Меллєра та композитора Буцького, Курбас простудіював до подробиць усі закони акторського матеріялу в масових будовах та мінімум і максимум технічної можливости масового акторського матеріялу й поставив перед собою завдання дати мистецько-ритмічну ситезу з елементів ритмік різних категорій — ритміки виробничого процесу, стихії мітінгу, колективного горя робітників під час вибуху газового заводу і т. д. Така науково докладна розробка п'єси дала у висліді величезний успіх, коли її поставлено дня 27-го квітня 1923 року. На виставі був присутній сам автор „Газу" Ґеорг Кайзер, який заявив, що ні в Західній Европі, ні в Москві він „не знаходить такого виразного й чіткого формою експресіоністичного мислення та втілення, як в курбасівському трактуванні його п'єси" (див. „Розстріляне відродження", стор. 882). При переповненій залі „Газ" ішов десятки разів підряд. Тисячі глядачів притягала новизна спектаклю й незвичайність форми, які, відтак, послужили їм підставою для визначення їхньої ідейно-політичної позиції. А Павло Филипович, постійний відвідувач вистав „Березоля" був так вражений динамікою й оригінальністю постановки „Газу", що відвідав цю виставу кілька разів (див. „Сучасність" ч. 10, 1961, стор. 50). Не можна не згадати також того факту, що постановка „Газу" „Газу" стала предметом диспутів, а чи не найважливіший з них був влаштований спілкою селянських письменників „Плуг" в 1923 році. Маємо також непровірені дані про те, що видавництво „Слово" плянувало опублікувати книгу п. з. „Постановка „Газу" студією „Березіль", до якої мала увійти стаття П. Филиповича „Од „Наталки Полтавки" до „Газу", а дальші праці Л. Курбаса й В. Г. Меллєра. Також київське видавництво „Гольфштром" задумувало видавати від лютого 1923 року літературно-мистецький ілюстрований двотижневик „Кермо" під редакцією Л. Курбаса, Якова Савченка та Михайла Семенка, а перше його число мало містити п'єси Кайзера „Кораль" і „Газ". У дальших числах журналу мали друкуватись драми Толлєра і Штернгайма.

Якже прийняла критика Курбасову постановку „Газу"? В подавляючій більшості прихильно. В журналі „Червоний Шлях", наприклад, писалось, що постановка цієї п'єси — це „найбільша — виключна мистецька робота в театрі" за час революції в Україні, робота, в якій Курбас досяг „ще нечуваних результатів сценічного розв'язання принципу колективно-конструктивного образу" (ч. 2, 1923, стор. 269). Вслід за цією заміткою пішов також автор статті „Театр Леся Курбаса", пишучи, що постановка „Газу" означає початок нової доби в театральному мистецтві. Бо хоч і п'єса перейнята буржуазними тенденціями й дешевою філософією „вищої ідеальної людини", Курбас, — каже автор статті, — зробив з неї революційну п'єсу, дав їй пролетарську ідеологію, висунувши на перше місце і ярко окрес-

(Закінґення на стор. 4)

Традиційний концерт колядок та щедрівок в Ірвінґтоні

Одним із дорогоцінних жемчугів української обрядовости є коляди та щедрівки, які багатством своєї музичної краси та наснаги збагатили нашу співочу музичну літературу.

Колядування під час Різдвяних Свят в українців є традиційним звичаєм. Походження колядки датується ще від ХУІІ сторіччя. Найстарша і найбільше популярна колядка — це ,,Бог Предвічний народився''.

Колядки мають релігійний характер. Змістом своїм вони возвеличують Воплочення Сина Божого, тому вони ввійшли в церковні обряди, що їх український народ у великому піднесенні душі співає від празника Різдва до Стрітення Господнього.

Щедрівки натомість, висловлюють привітання господині, господареві, чи взагалі голові хатнього господарства.

Українські колядки та щедрівки мають високомистецьку вартість та є частиною прадавнього культурного й історичного фолкльору України. Многі хори при українських церквах присвячують колядкам та щедрівкам спеціяльне значення, уряджуючи концерти, що позначують живучість традиції цього роду мистецтва.

Мішаний хор ім. Дм. Бортнянського, одного з клясиків релігійної музики, ославленого невмирущими концертами-псальмами, при українській православній церкві св. Тройці в Ірвінгтоні, Н. Дж., вже від років уряджує концерти колядок та щедрівок, що на заповіджені виступи стягає поважне число слухачів, не тільки зі своєї парафії, але гостей з інших парафій католицьких чи православних.

Цього року такий концерт відбувався 14-го січня, після Божественної новорічної Літургії в год. 12-ій, яку у великому совокупленні і пієтизмі відслужив настоятель згаданої церкви о. митрат д-р Юрій Шумовський; із-за його авторитету, як великого науковця, церква утішається популярністю. Сослужив о. диякон Володимир Поліщук, який своїм, незвичайної краси голосом, прикрашує кожне Богослуження, у якому бере участь.

На програму концерту склалися такі колядки та щедрівки: ,,З нами Бог'' муз. Дм. Бортнянського, ,,Ой видить Бог'' муз. К. Стеценка, ,,Слава на небі Богові'' муз. Строкина, ,,Дивная новина'' муз. К. Стеценка, ,,В полі, полі плужок оре'' муз. К. Стеценка, ,,На Йорданській річці'' муз. К. Стеценка і ,,Тиха ніч, свята ніч'' муз. Ф. Ґрубер, та на закінчення програми молитву за Україну — ,,Боже Великий Єдиний'' — муз М. Лисенка. Молитву вислухали присутні, стоячи, а о. митрат д-р Юрій при відчинених Царських Вратах з хрестом в руках разом з народом та хором повторяв слова молитви. Це була надзвичайно зворушлива хвилина молитви.

Усі колядки та щедрівки, по силам та спроможності гарного співу хору виконані були бездоганно. Великий вклад праці самого диригента інж. Дмитра Олійника виказує, що звучання хору може бути приємне і сприятливе для слухача та його вуха, навіть без співаків із певною музичною ерудицією, а в сумі дає більше вдоволення, бож співаки у наших церковних хорах, хоча по більшій часті, це люди без належного більшого музичного образування, але Богом обдаровані музичним слухом, та великою охотою і витривалістю, плекати і культивувати наш церковний спів у наших церквах.

Велика приємність була прослухати виконання хором ряду колядок та щедрівок, защо велика вдяка і дяка самому диригентові хоровї. Притому приємно згадати і про солов'їний спів солістки-сопрано п-і Віри Яворської, яка зі зрозумінням музичної форми проспівала — ,,Тиха ніч, свята ніч''.

Радісно було побувати на родинному прийнятті з нагоди Нового Року, що відбулося зараз після концерту в приміщенні церковної залі.

Парафія св. Тройці не дуже чисельна, за це незвичайно, як це в українському народові буває, родинна і гостинна. На жаль, в церкві зауважується дуже відсутність молоді. Подібне явище подибується і в інших церквах.

Належить нам усім пам'ятати, що єдиною нашою остоєю, поза межами рідної Країни є Церква. Якщо не дай Бог її втратимо, тоді розплинемося у цьому великому, чужому морі і сліду по нас не стане. Любімо свою святу церкву з її Богослужбами — неоціненої краси, берімо з собою туди наші діти, хай вони змалку привикають відвідувати свою святиню, а то й любити. Кажемо, молодь наше майбутнє. Додаймо до цього, що і в рідній церкві наше майбутнє. Прикрашуймо нашіБогослуження співами, бо там де чудовий спів, там і народ. Збільшуймо ряди наших церковних хорів, бо хори це прикраса наших церков і парафій. Будучність наших хорів — тільки в церкві.

Користь із цьогорічного Концерту велика під кожним оглядом — мистецьким і традиційним, ідаром насолоди для слухача.

Залишається тільки одне бажання — продовжувати співи по наших церквах, а з тим і традицію наших, невмирущих колядок та щедрівок.

Михайло Добош

,,Ялинка'' СУМ-А в Трентоні

Сумівська молодь Трентону відсвяткувала традиційну ,,Ялинку'' зі Святою Вечерею та програмою. Ялинка, що її влаштував осередок та Батьківський комітет СУМ, відбулася у неділю, 21-го січня в залі української католицької церкви Св. Йосафата при заповненій залі.

О год. 4:30 засвічено свічки, а голова осередку Андрій Галайділа привітав усіх присутніх, попросивши булавного Осередку, Михайла Дзюбаса, мол., засвітити ялинку. Юні сумівці, а відтак з ними всі присутні заколядували ,,Бог Предвічний''. Михайло Дзюбас, мол., передав привіт Україні і виголосив Свят-Вечірнє різдвяне слово, в якім закликав усіх українців в світі у свят-вечірніх роздумах єднатися духово з героїчними мучениками і борцями, які ведуть боротьбу за права і волю українського народу.

Парох української католицької церкви Св. Йосафата о. Ярослав Федик провів молитву та поблагословив вечерю. Опісля відбулася Свята Вечеря, що її приготовили матері юних сумівців та деякі пані під керівництвом Марії Кардаш.

По вечері Богдан Пасічний виголосив доповідь про Свят-Вечірні традиції і в своєму слові закликав усіх, а зокрема молоді подружжя, щоб зберігати українські традиції. У дальшій програмі ланка молодшого юнацтва заколядувала ,,Бог Предвічний'' та ,,Небо і земля'', а старше юнацтво заколядувало ,,Бог ся раждає'' і ,,Землю юдейську''. Деклямацію ,,Свят-Вечір на засланні'' деклямував Михайло Дзюбас, ст. Старше Юнацтво виступило з вертепом, що його підготовив М. Дзюбас, ст.

Перед закінченням програми булавний Осередку вручив юним сумівцям подарунки зі сумівською емблемою На закінчення голова Осередку подякував всім, хто трудився над влаштуванням Ялинки.

Усі присутні були вдоволені і прохали, щоб Осередок щорічно влаштовував ,,Ялинку''.

Михайло А. Дзюбас, мол.

Пам'яті покійного друга

Св. п. інж. В. Яворський

Сл. п. інж. Володимир Яворський народився 5-го листопада 1920 року в Ужгороді, Закарпатська Україна. Юнаком восени 1938 року голоситься добровільно до Карпатської Січі, та як член 2-го Куреня бореться за незалежність тількищо проголошеної Карпатської України. В ,,Січі'' перебуває до кінця кампанії, а після упадку переїжджає до Праги, де закінчує гімназію.

В квітні 1941 року голоситься вдруге до війська і як член ДУН (Дружини Українських Націоналістів) його приділено до північного Куреня ,,Солові'' і разом із південною частиною переходить вишкіл в Нойгамері-Німеччина. 18-го червня 1941 року обидві частини виїжджають на схід в околиці Радимна.

Після вибуху Другої світової війни ці формації переходять через Львів-Тарнопіль -Грималів -Сатанів-Проскурів аж до Вінниці. У цій кампанії сл. п. В. Яворський зводить тяжкі бої із ворогом. З Вінниці переїздить назад до Нойгамеру, де обидві частини переформовано в одну формацію під назвою ,,Нахтігаль'' в числі 4-ох сотень. Після кількамісячного вишколу як десятник він виїхав у березні 1942 року на Білорусь, щоб боротися із большевицькими партизанами. За його відвагу та хоробрість сл. п. В. Яворського підвищено на хорунжого. При кінці грудня 1942 року німці розв'язують формацію ,,Нахтігаль'', члени якої, старшини і стрільці, щораз частіше почали критикувати політику ,,Ост'' та виразно противитися німецькій команді під проводом сотника Коха. Стрільців розпущено домів, а старшин під ескортою СС перевезено до Львова, де Покійного, сл. п. В. Яворського, віддано до тюрми на Лонцкого, звідки згодом йому вдалося втекти. Влітку 1943 року сл. п. Яворський голоситься добровольцем І УД УНА. Старшинську школу переходить у Бенеша біля Праги. Як поручник тяжкої артилерії під командою майора Палієнка бере участь у боях під Бродами, де поранений і попадає в полон.

Про дуже цікавий, немов чудо, момент розповів сл. п. Яворський д-рові С. Ворохові: ,,Зараз після поранення, лежу напівпритомний, ситуація безнадійна. Большевики облягають із усіх сторін. Рішаюся покінчити життя, щоби не попасти в руки червоних катів. Зарядив пістолю, приклав її до голови і вже мав вистрілити...як в тому моменті побачив візію слуги Божого Андрея у виді сивої голови, яка, похилившись наді мною, сказала: Сину, не роби цього, тобі ще не прийшла пора. Моя рука опала, мов зів'яла, а слова Слуги Божого Андрея залишились у моїй пам'яті навіки''.

Попавши в полон, перевозять раненого св. п. В. Яворського на Сибір. Там перебуває він довгих п'ять років заслання. І там вдруге він вирішив покінчити своє життя.І знову з'являється йому візія Слуги Божого і ще раз сива голова, похилившись,сказала:,,Сину не роби цього,твоя пора ще не прийшла.(Слугу Божого Андрея він бачив тільки один раз в часі авдієнції у Львові). Це був небуденний день у його житті. Маєстична постать залишилась в уяві до кінця життя. Заходами людей доброї волі йому вдається вирватись із полону, і звільнений він переїжджає знову до Відня, а опісля до Грацу, де закінчує інженерські студії.

Коротко після повороту із Сибіру включається у громадську роботу. Першою справою сл. п. Яворського було впорядкування могил вояків 1 УД УНА, поляглих у боях з большевиками на теренах гористої Австрії. Згодом переїздить до ЗСА, де як інженер працює на побудові мостів та доріг. У 1961 році одружується із Вірою Демчук, з якою мав щасливе подружнє життя. 17-го лютого 1961 року народжується доня Налійка і це, за словами сл. п. В. Яворського був найщасливіший день у його житті.

Сл. п. В. Яворський зі запалом включається у церковну та громадську роботу. Мабуть, не було ні одного почину на нашому терені, де б він своєю ініціятивою, порадою чи здоровою критикою не причинився до її успіху. Як дійсний вояк він ніколи не забуває про поляглих героїв товаришів. Опіка їхніх могил була змістом його життя. Він організує багато збірок на цю ціль, а згодом за його ініціятивою висипають могилу-пам'ятник на Українському Братському Союзі у Ґлен Спей. Очолює він також багато організацій, стає членом усіх вояцьких та світських установ. Він теж живо цікавиться справами Української Православної Церкви, але також і справа патріярхату була близька його душі.

Його характеристика ось така: як старшина відважний, великої товариської оглади, люблений зверхниками як і вояками, солідний у виконанні доручень, рішучий у важких бойових ситуаціях, не зраджується неуспіхами. Знову ж в громадському житті великий громадянин соборник, повний запалу до праці. За його ініціятивою багато проєктів увінчалися успіхом. Він був такої великої товариської оглади та люблений багатьома. Живо цікавився справами українських щадниць, бо це, за словами Покійного, — необхідний фінансовий фундамент громади і велика допомога в наглій потребі. Мабуть, треба було б багато сторінок, щоб точно описати особу Покійного, приятеля по зброї, незабутнього друга та сусіда. Його благородні діла ніким не записані, і про них багато знають,але ми віримо, що св. Юр, покровитель усіх воїнів, буде його провідником, а там перед престолом Всевишнього за його заслуги Покійний одержить свій послідній хрест заслуги життя вічного в небі.

Подав: В. Король
за даними друзів по зброї:
Ярослав Мартинець,
Юрій Лопатинський,
Євген Білинський,
Мирослав Кальба,
Антін Федишин,
А. Домарацький

Ювілей ТУІА

(І)

Дня 19-го вересня 1978 року проминуло 30 років від заснування Товариства Українських Інженерів Америки. З цього приводу 7-го і 8-го жовтня 1978 року в Чікаго, в приміщеннях престижевого готелю Пік Конгрес відбулися величаві відзначування 30-річного ювілею Товариства Українських Інженерів Америки.

Головна Управа ТУІА, головою якого є інж. Ю. Гончаренко в плянувальній стадії доклала багато зусиль, щоб кінцевий ефект був якнайкращий. З тією метою створено при Головній Управі Комітет Підготови 30-річчя ТУІА в складі інж. Д. Григорчук — голова, інж-ри І. Дутка, О. Сирафин і Ю. Базилевський — заст. голови, д-р О. Мороз — наукова конференція, інж. Е. Змий — панель, мгр М. Гончаренко — програма, інж. М. Борецький — преса, інж-и Н. Шехович і О. Солтисик — ювілейна книга, інж-и С. Процюк і О. Глют — конкурс технічний праць для студентів і інж. Я. Струтинський — архітектурна і патентова виставки.

Для більш ефективної праці на місці було оформлено Діловий комітет в такому складі: інж. П. Вехрій — голова, інж-и А. Васинчук, Л. Джупинський, О. Когут, М. Маркевич, Л. Очаренко, Я. Струтинський і П. Турула — члени.

Вже в пізнішій стадії підготови також створено Почесний комітет на чолі з д-ром М. Яримовичем. Членами цього комітету були: проф. д-р О. Андрушків, проф. д-р О. Біланюк, інж. В. Богачевський, д-р О. Білик. інж. І. Вітковський, проф. д-р Б. Гнатюк, проф. д-р П. Грицак, д-р Ю. Ґамота, проф. д-р З. Мельник, д-р І. Метіль, проф. В. Мінкович, д-р В. Наконечний, дир. О. Плешкевич, проф. М. Подруцький, ген. В. Романов, д-р І. Рудавський, проф. д-р О. Смакула, інж. Я. Соколик, інж. І. Сось, інж. С. Тимяк, д-р С. Тисовський, д-р О. Харик, д-р А. Хрептовський і інж. Л. Яцкевич.

Програма ювілейного з'їзлу включала чотири сесії науково-технічної конференції з двадцятьма доповідачами з різних галузей науки, інженерії та технології взагалі, панель ,,Злобуття кращих та вищих позицій в професійній ділянці'', виставок видань Т-ва і патентів окремих членів, з'їздового бенкету та балю з мистецькою програмою і ділових нарад.

Рання сесія ,,Техніка довкілля'' науково-технічної конференції, якою проводив інж. Я. Соколик включала три доповіді: інж. М. Борецький — ,,Контроля занечищення довкілля на базах Морської Фльоти ЗСА'', д-р Д. О. Григорчук — ,,Адміністрація охорони здоров'я і безпеки затруднення'', і інж. Г. Костинюк — ,,Досліди над майбутнім удосконаленням безпечности автомобілів''. У другій ранній сесії ,,Інженерні застосування'', якою керував проф. О. Куріца, доповідали: інж. З. Захарясевич — ,,40 W лямпа міґруючої хвилі для сателітньої системи DSCS III'', д-р мед. інж. М. Юзич — ,,Ультразвук в медицині'' і д-р інж. В. Базарко — ,,Правничий аспект підприємства''. Під час пополудневої сесії ,,Модерні проєкти майбутнього'', якою проводила д-р Л. Пашковська-Костинюк, включала три доповіді: проф. д-р В. Мінкович — ,,Майбутні альтернативи енергії'', інж. Б. Микитин — ,,Технологія легкого маневрування літаком'' і д-р Ю. Бабій — ,,Система реакторів — КАДУ''. В другій пополудневій сесії ,,Інженери та суспільство'', предсідником якої був д-р технічних наук В. Наконечний складалася з трьох доповідей: арх. Л. Калинич — ,,Проєкт української національної кімнати в Катедрі Наук Піттсбурґського університету'', інж. Р. Крохмалюк — ,,Археологічні розкопи на теренах княжого города Галича'' та інж. С. Чорпіта — ,,Потреба та можливості появи англійсько-українського технічного словника''.

У професійній сесії відбувся панель на тему ,,Добуття кращих та вищих позицій в професійній ділянці'', яким провадив інж. Е. Змий. Панель творили чотири панелісти: інж. О. Серафин — ,,Плянування кар'єри абсольвента-професіоналіста в індустрії'', д-р Е. Шнор — ,,Важні чинники для осягнення вищого рівня в керівництві'', інж. І. Вислоцький — ,,Початок і успішність у власному підприємстві'' і проф. д-р М. Моравцевич — ,,Осягнення вищих наукових ступнів для успішної кар'єри''. Всі відповіді були на високому рівні, а зорганізування усіх сесій і панелю були зразково підготовані.

Виставки видань Товариства і патентів окремих членів взірцево приготовано і виставив їх інж. Я. Струтинський.

У виставах брала участь фірма В. Братківа RAM Builders яка виставляла ряд знімок з торговельних будинків, виготовлених архітектами Н. Поповичем і О. Бараником та побудованих цією ж фірмою. На виставці були також знімки праць арх. Я. Січинського і інж. Д. Яросевич та її батька.

З'їздовий бенекет попереджений коктейлем був кульмінаційною точкою всіх з'їздових урочистостей. До особливого успіху бенкету, без сумніву, причинився багато тостмайтер (МС) інж. Д. Григорчук. Після представлення на залі присутніх голів Відділів ТУІА і представників товариств та президіяльного стола, почалася перша частина мистецької програми, в якій виступив жіночий ансамбль ,,Луна'' з Детройту в складі пань: О. Федорович,Н. Лаврин, З. Серафин, М. Михайлович, М. Стефанюк, В. Андрушків і Х. Липецька та при фортепіяновому супроводі п-і М. Лончишин-Лісовської. Музичне оформлення дл ,,Луни'' опрацювала п-і М. Стефанюк. Після виступу ,,Луни'' та пяніста Б. Сперкача, виступали з короткими словами д-р М. Яримович і голова Головної Управи ТУІА інж. Ю. Гончаренко як також із привітом голова місцевого Відділу УККА д-р М. Харкевич.

Після згаданих виступів відбулася церемонія вручення грамот ГУ ТУІА. Грамоти з відповідним церемоніялом вручили в імені Головної Управи: інж. Е. Змий вручив чотирьом Відділам ТУІА за активну діяльність і професійні осяги (За 1977 Відділам Каліфорнії і Міннеаполіс, а за 1978 Відділам Детройт і Чікаго). Інж. М. Борецький вручив срібну грамоту за професійні успіхи д-рові М. Головатому. Інж. О. Ґлют передав на руки інж. С. Чорпіти, голові Філядельфійського Відділу, срібну грамоту для відсутнього інж. Лева Яцкевича за віддану працю для Т-ва і за статті на технічні теми в щоденнику ,,Свобода''. Інж. Б. Гринюк вручив д-рові П. Турилові срібну грамоту за віддану працю в Т-ві УІА. Хемік О. Солтисик передав срібну грамоту інж. Я. Струтинському також за віддану працю в Т-ві Інженерів. Грамоту почесного члена Т-ва, що її призначено на 25-ох Загальних Зборах Т-ва д-рові М. Яримовичеві (він був тоді в Европі) вручив інж. Гончаренко, голова Т-ва. Спеціяльну грамоту ТУІА за наукові та професійні досягнення призначено проф. д-рові В. Мінковичеві, проф. Іллінойського університету. Це вже друга цього роду грамота надана ТУІА.

По церемонії вручення грамот почався з'їздовий баль під час якого відбулася друга частина мистецької програми з виступом жіночого тріо з Вашінгтону, Д.К., в складі пань: Л. Дячок, С. Наконечної і Д. Терпак, а при фортепіяні п-і О. Сушко-Наконечна.

(Продовження буде)

Відзначення 70-річчя ректора УВУ проф. В. Янева у Мюнхені

Ректор УВУ, проф. д-р Володимир Янів

Ректорові Українського Вільного Університету проф. д-рові Володимирові Яневу сповнилося 21-го листопада 1978 року 70 років життя. Основне відзначення річниці в житті цього визначного науковця, педагога, есеїста, поета, церковного і громадського діяча та вже від 10-ох літ ректора УВУ, відбулося 17-го грудня м. р. у Мюнхені, завдяки стараниям Сенату УВУ у Домі міжнародних зустрічей.

У відзначенні взяли участь представники української громади і німецьких міністерств й установ, як також представники наукового й культурного світу сусідніх народів — поляків, чехів, словаків, румунів, болгарів, жидів і лотишів. Між присутніми були: Владика Платон Корниляк, Апостольський екзарх для українців католиків в Західній Німеччині, представник кардинала Й. Ратцінґера, монс. Фрей, представник УАПЦ о. протопресвітер А. Дублянський, представник Євангелицької Церкви радник О. Ваґнер, представник державного міністеріяльного радника д-ра Г. Ваккербавера, міністеріяльний радник д-р Зінґбартль, представник бурґомістра Еріх Кісль, радник С. Бренер та інші.

Програму святочного вечора відкрив проректор проф. д-р З. Соколюк. З вітальним словом виступали різні особистості Проф. д-р Г. О. Горн вказав на заслуги Ювілята в розбудові УВУ і стараннях отримати поновне визнання УВУ Баварськими і федеральними чинниками Західньої Німеччини та забезпечити його власним приміщенням, що вдалося завершити завдяки щедрим дотаціям Блаженнішого Патріярха Йосифа і громадян, хоча, щоправда, ще потрібно дальших зусиль громадянства, щоб сплатити решту боргу й утримати цю високу наукові інституцію.

Про наукову, громадську і журналістичну діяльність проф. д-ра В. Янева говорив продекан Філософічного факультету, проф. д-р Г. Васькович. У німецькій мові про цю ж діяльність говорив проф. д-р Г Штадтмюллер. Про активну працю на полі науки й культури і як християнського діяча говорив Владика Плятон Корниляк. Від Управи міста Мюнхену та бурґомістра Еріха Кісля промовляв радник С. Брунер, який передав Ректорові люксусову книжку про старий мюнхенський ратуш — осідок Міської Ради.

У дальшій частині програми д-р г. к. Йоганес Маврер і мгр Володимир Дідович відчитали низку надісланих привітів і телеграм, зокрема від Його Блаженства Патріярха Йосифа, від князя Ліхтенштейну Франц -Йосифа, від прем'єр-міністрів Баварії (д-ра Ф. Й. Штавса), Вюртембергії-Баденії (д-ра Шпета), від Баварських міністрів — Освіти (проф. д-ра Г. Маєра), Праці (д-ра Ф. Піркля), державного секретаря, Берггофер-Вайхнер, Архикнязя Отто Габсбурґа, ректорів університетів — проф. д-ра Н. Льобковіча (Мюнхен), проф. д-ра Г.Г. Гункена (Штуттґарт), проф. д-ра Тадеуша Сулемірського ПУНО (Лондон) низки федеральних і крайових (Баварських) послів і міністеріяльних вищих референтів, від Президента УНР в Екзилі, від низки наукових українських і чужинецьких установ, як НТШ в Европі і Америці, Українського Католицького Університету (в Римі), Т-ва Німецьких біологів, Міжнародного екзильного пен-клюбу, Баварського дослідного Т-ва ім. д-ра Берона, низки громадських і молодечих організацій та окремих громадян різних народностей.

Дякуючи учасникам і організаторам відзначення, проф. В. Янів зупинився над важливими моментами свого життя, над ситуаціями і умовинами, серед яких приходилося жити, над своєю творчою настановою й ініціятивою, а зокрема над настановою в міру можливостей служити своєму народові.

У зв'язку з 70-річчям проф. д-ра В. Янева і 10-річчям його ректорства УВУ, один з найбільше поширених вечірніх щоденників у Німеччині, ,,Ді Абендцайтунг'', (накладом біля 400.000 прим.), приніс в числі за 23-го листопада гарну об'єктивну інформацію про УВУ п. з. ,,Наука в екзилі''. Говорячи про відновлення праці УВУ після Другої світової війни, в статті відзначено, що УВУ розвинувся у ,,дослідчий та інформативний центр для контакту славістів і цілому краю''. Більше уваги присвячено щорічному довідникові УВУ про студії, тобто програмі викладів. Кінчається інформація ствердженням: ,,У післявоєнні роки мала ця університетська спільнота виразні політичні амбіції. Сьогодні уважається цей екзильний університет при Пінценаверштрассе у Мюнхені виключно, як центр славістичних студій (в ділянці дослідження й навчання), і як духовий осередок екзильних українців''.

Чеський двотижневик ,,Нови Домов'' з 23-го грудня, який появляється в Торонто, також інформував про 70-річчя проф. д-ра Янева, ,,поета й письменника, ректора УВУ'', підкреслюючи його заслуги для співпраці українського народу з чехами, зокрема його пошану для президента Масарика. Далі журнал інформує про те, що професор УВУ д-р Й. Кратохвіль присвятив окреме число ,,Етології'' проф. В. Яневу із причинками різних авторів з підкресленням заслуг Ювілята для вільного світу.

Н. Н.

В ЧІКАҐО ВІДБУДЕТЬСЯ АВТОРСЬКИЙ ВЕЧІР ГАННИ ЧЕРІНЬ

Чікаґо (Р. В.). — Відома письменниця Ганна Черінь, яка нещодавно одержала нагороду на літературному конкурсі у Філядельфії, закінчила і приготувала до друку віршовану повість.

Для відзначення тих подій у творчому житті письменниці Український Національний Музей ім. д-ра Мирослава Сіменовича в Чікаґо влаштовує авторський вечір письменниці.

Вечір той відбудеться в суботу, 3-го березня ц. р. в нововідкритому Осередку Українського Сеньйора при 2355 Вест Чікаґо.

Слово про письменницю виголосить професор Іллінойського університету в Урбані д-р Дмитро Штогрин.

Українська громада Філядельфії, що її зорганізоване життя представляє Відділ УККА, очолений проф. д-ром Петром Стерчом, відзначила роковини державности й соборности України. Богослужбами в наміренні українського народу в катедральному храмі Непорочного Зачаття і в катедральному храмі св. Володимира та врочистою академією, влаштованою Відділом УККА дня 21-го січня в залі Ґірлс Гай школи.

Програма аеадемії відзначалась доброю побудовою, змістовними й мистецькими виступами високої якости.

Академію відкрив коротким змістовним словом голова Відділу УККА — проф. д-р Петро Стерчо, після чого представники молодечих організацій прочитали тексти Універсалів, якими проголошенр Самостійність (1918 року) і Соборність (1919 року) української Держави.

Наступною точкою було відчитання проклямації посадника міста Філядельфії Франка Різза, що була перед тим (19-го січня) урочисто врученв голові УККА в залі прийнять Міської Управи.

Головну промову про значення актів Незалежности й Соборности України виголосив Микола Плав'юк, нововибраний голова Світового Конгресу Вільних Українців. Він провів перегляд змін у свідомості українських народних мас впродовж останніх 60 років і вказав на те, що в часі Визвольної Боротьби і державности в роках 1917-1921 лише невелика ґорстка провідних одиниць діяла свідомо в напрямку побудови основ і віднови української державности, тоді як народні маси йшли радше стихійно за кличами, які їх поривали й захоплювали, часто спрямовувані ворогом в напрямі, протилежному до української Рації стану. Тим більшої пошанм заслуговують ті державники, які в дуже невідрадних умовинах боролися за здійснення українських національних ідеалів. Промовець згадав публіциста адв. Миколу Міхновського, який висловив своє кредо в брошурі

Академія з нагоди Січневих Роковин у Філядельфії

„Самостійна Україна" ще в 1900 році, яке причинилося до розвитку самостійницького руху; згадав Головного Отамана Симона Петлюру, чільну постать Визвольної Боротьби, та сотника-героя Київських Січових Стрільців Федя Черника. Ті, що пішли за ними в смертельний бій, знали, що шлях до Львова через Київ, бо були дійсними соборниками. Зміни в сучасному стані українського суспільства і боротьби за волю й незалежність України, що триває до цього часу, великі. Діяпазон дій і програма праці в ім'я незалежности України дуже поширилися: є це праця наших професіоналістів, колись таких нечисленних. Їх дія проявляється в наукових працях і в письменницько-мистецькій творчості. Інформування про українські політичні й культурні потреби й пекучі проблеми вийшли на широкий міжнародний форум. Ідея української державности захопила значні кола української інтелектуальної еліти в поневоленій Україні, що твердо стоїть на вільно обраних позиціях і часто жертвує своїми родинами, своїм здоров'ям,а навіть самим життям в ім'я найвищих національних ідеалів, а такі вчинки захоплюють українські маси. На міжнародному форумі також уже подекуди заговорили про Україну, однак цього ще замало.

Про усамостійнення народів, поневолених Москвою, треба говорити так рішуче, як говорять тепер про усамостійнення африканських і азійських народів, що мають своїх представників в ОН, і цього ми повинні домагатися; тож треба боротися за деколонізацію Совєтсько-московської імперії. Тепер український нарід має вже таку кількість фахівців-інтелектуалів у різних ділянках життя, що нема потреби побоюватись, що не буде кому кермувати українською державою, коли вона знову здобуде свою самостійність на всіх українських землях. Останній Конґрес СКВУ вказав шлях українській еміґрації до об'єднання сил і до скріплення консолідаційних процесів, що буде моральною допомоґою для України в її важких змаганнях і що зміцнить українську справу на міжнародному форумі. Свою глибоку змістом промову, яку переривали часті оплески слухачів, закінчив М. Плав'юк закликом, щоб кожна українська людина діяла постійно, щодня для здійснення наших спільних національних ідеалів.

Після промови М. Плав'юка **відбулася церемонія вручення грамот „Українця Року" панам Миколі** Плав'юкові, президентові СКВУ та мґр Іванові Базаркові, що є президент-елект. СКВУ. Цю церемонію провів, за постановою Управи Відділу УККА, проф. д-р П. Стерчо в асисті двох секретарів Відділу — п. Мирона Баранецького і п-ні Олександри Швед. В своєму короткому слові п. М. Баранецький накреслив заслуги Миколи Плав'юка, як громадського і політичного діяча, а п-ні О. Швед представила мґра Івана Базарка, як заслужено, го, повного посвяти діяча в громадськім і політичнім аспекті, та його ролю в праці УККА. Обидва панове прийняли грамоти, що були мистецько оформлені, з видимою вдячністю.

Мґр Іван Базарко виголосив слово подяки, а також подав кредо українця, встановлене на І Конґресі СКВУ, як основа поступовання й дії для кожного свідомого українця, незалежно від того, де б він чи вона були народжені, що було прийнято рясними оплесками. Головною ціллю цієї церемонії було підкреслення конечности діяти в дусі III СКВУ, цебто в дусі консолідації і щирої співдії всіх творчих сил в інтересах Української справи та відзначення двох заслужених діячів, які очолили СКВУ на теперішню каденцію.

У мистецькій частині Академії виступила солістка Оперного театру міста Ню Йорку Марта Кокольська-Мусійчук, сопрано, що з глибоким відчуттям і майстерністю виконала пісні: „Під твою милість", муз. І. Соневицького, „Жита-жита", слова О. Олеся, муз. А. Гнатишина. „Нехай і так", — слова І. Франка, муз. І. Соневицького, та в додаток „ Накрила нічка..." Р. Купчинського. Акомпаньювала досвідчена піяністка п. Галя Мазурок-Рей.

Мистецьку рецитацію виконав з глибоким відчуттям тексту Ярослав Пінот-Рудакевич, а саме поему Івана Франка „Великі роковини", надзвичайно актуальну для наших часів.

Академію закінчив дуже вдалий виступ хору „Прометей" під батутою Михайла Длябоги, при акомпаньяменті п. Галі Мазурок-Рей. Учасники Академії прослухали спочатку „Хор підземних ковалів", музика Станислава Людкевича, який саме відзначив 100-річчя народження і проживає у Львові. Наступна пісня „Ой, що ж бо то та за ворон кряче" муз. Миколи Лисенка, з добрими солістами: Артуром Рогачем, Іваном Снильчаком, Ярославом Микієвичем, Андрієм Бойком та Ігорем Кушніром. Глибина інтерпретації та вокальна якість співаків викликала явне зворушення і захоплення публіки. Остання пісня „Крізь завії снігові" на слова Олександра Білика, нашого філядельфійця, музика А. Малишка і М. Длябоги, викликала також рясні признання.

Академію, яка тривала півтори години, закінчено співом українського національного гимну „Ще не вмерла Україна".

Н. І.

В ЯРЕМЧІ ЗБУДОВАНО НОВУ ВІДПОЧИНКОВУ БАЗУ „КАРПАТИ"

Івано-Франківськ. — Київська „Радянська Україна" подає, що Івано-Франківське виробниче об'єднання „Прикарпаттрансгаз" побудувало в Яремчі нову базу відпочинку для робітників, які видобувають газ. Цей триповерховий будинок, в якому може приміститися 104 особи, побудований в традиційному гуцульському стилі з місцевого бутового каменю, черепиці і дерева,оздоблений народною різьбою. Біля цього будинку навколо якого ліс і води Пруту плянується збудувати критий плавальний басейн.

НІ! НЕ ТІЛЬКИ...

(Закінчення зі стор. 2)

Тим більше, що перша його частина — вибух — була вже виконана. Тепер лише треба було знайти відповідні кандидатури на „мертвих свідків". Зупинились на трьох тепер уже розстріляних вірменах. Чому якраз на них? Гадаю, що з таких мотивів: 1) не мають безпосередніх зв'язків з московським правозахисним рухом, тому менше небезпеки розголосу арешту; 2) не досить відомі у Вірменії, що полегшує можливість засекречення місця перебування під час слідства; 3) один з трійки — Степан Задікіян — уже сидів за „антисовєтську аґітацію", значить його легко буде зв'язати посмертно з правозахисним рухом. КГБ дуже турбувався, щоб правозахисний рух не догадався про те, що задля яких цілей заарештовано трійку. Для цього зробили відволікаючий маневр — заява ТАСС з 7 червня 1977 року, якою сповіщалось, що органи КГБ заарештували декілька осіб,які зробили зізнання, що вони „зорганізували вибух" (у московському метро — П.Г.) і заподіяли інші „злочини". То був дуже хитрий крок. Ми остаточно заспокоїлись: бо раз КГБ сповіщає про арешт терористів, значить він дійсно не створював провокацій і нам з цього боку побоюватись чогось не варто. І коли восени арешт звалився на С. Задікіяна і двох його співпроцесників, ніхто не пов'язав це з вибухом у метро. Хитро, дуже хитро! Але, як кажуть, „на всякого мудрого досить простоти". Нехай тепер докажуть для чого потрібний був той маневр. Нехай з'ясують, чому вони не зажадали розкрити прилюдно на судовому процесі „терористичні наміри" правозахисників? Чому вони поспішились, не показавши, навіть народові, перетворити в мертвих свідків живих „дисидентів-терористів", до того, як вони перед всім народом викажуть свою „антилюдську суть".

Зараз часто чути, що загроза відродження сталінізму насувається в Совєтському Союзі. Ні, не насувається сталінізм, а вже відродився і діє. І не тільки в тому, що, прославляючи Сталіна, його біографія розповсюджена в СССР на відривних календарях, 15-ти мільйонним накладом. Сталінізм живе і діє у всій системі влади і в методах дій КГБ. Провокація з вибухами не скінчена. Наступний крок (а як там було у Сталіна в 1934 році?) — ліквідація керівників опозиції. Але у Сталіна то були фіґури політичні. А Брежнєв замахується на великого вченого і людину. Процес над трьома вірменами був підготовкою до суду над академіком Андрієм Сахаровим. І заяву йому „дозволили" зробити раніше від ТАСС, щоб підтвердити його зв'язки з колами „терористів".

Тепер будуть наклепничати на А. Сахарова, посилаючись на розстріляних „вірменських терористів", розраховуючи на те, що „мерці гласу (для заперечення) не імуть".

Але помиляються убивці-провокатори. За мертвих подадуть глас живі.

Вічна ганьба Брежнєву і його злочинним підручним. Всесвітнім протестом зупинімо їх злочинно-провокаційну діяльність!

5 лютого 1979 року

ВШАНУЮТЬ ПАТРІЯРХА ЙОСИФА

Озон Парк (Р. К.). — Товариство за патріярхальний Устрій УКЦеркви, Відділ в Озон Парку, влаштовує Святочну Академію, 87-річчя народин, 40-річчя хіротонії і 16-річчя звільнення з большевицької каторги, в неділю, 25-го лютого ц. р., о год. 3:30 по полудні, в церковній залі при 97-06 87 вул., в Озон Парку. В програмі візьмуть участь: отець крилошанин Л. Мудрий — доповідь, хор при церкві Покрова Божої Матері в Озон Парку, Марта Мачай — піяніно, Роман Федорців, студент гайскулу — деклямація, Школа Українознавства під дирекцією Р. Мізура. В той день, о год. 10-ій рано, буде відслужена Служба Божа за здоров'я Їх Блаженства Патріярха Йосифа.

ЕКСПРЕСІОНІЗМ...

(Закінчення зі стор. 2)

лившü ідею клясової боротьби. На сцені у Курбаса, читаємо далі, немає юрби. Там є маса-машина. Міцна, організована, об'єднана єдиною волею своєю — не чужою. Рухи маси гармонійні, як музичні хвилі. Повсякчасну мінливість психічного ритму Курбас передає у змінах ритмізації сценічного руху, в переведенні його з одного темпу на другий. (див. „Нова Громада"; ч. 2, Відень 1923, стор. 104). Великий успіх Курбаса підкреслила також 45-та Дивізія, надаючи йому звання „почесного курсанта".

Та побіч похвал не бракувало також і застережень, ба навіть злобних заміток. Застереження висловив Петро Рулін, пишучи, що „Газ" багатьох приголомшував, аніж давав цілком зрозумілі думки. „Виїзд майстерні з цією виставою до Харкова, де доперва гостювали шевченківці, а згодом театр ім. Г. Михайличенка, спричинився до деяких гострих сутичок і дискусій про те, який театр стоїть на правдивім шляху" („Життя і революція", рік 8, кн. 11-12, 1932, стор. 104). Зате злобні критики обдарували Курбаса, як він сам пише, „крім знищуючою зіґрдливістю тону, ще й закидом у безперечному плягіяті" („Розстріляне відродження", стор. 900). Причиною такої злобної завваги могло бути хіба те, що певній частині української інтеліґенції все ще бракувало віри в себе та в свої сили. Ось що Курбас писав про це: „Я знаю, що серед українського громадянства не перевелося із віків рабства засвоєне недовір'я у власні сили..." А рецензентам він дораджував перестати „протекційно похлопувати нас по плечу", а замість того стати „дійсним активом молоді української театральної культури" та відчути, що „Харків — це наша столиця, що революція є наше діло, а не назадництво" („Розстріляне відродження", стор. 900-901). Рішучі це слова, і з них видно, що ніщо не могло звернути Курбаса з обраного ним шляху, вивести українську театральну культуру поза межі провінційности та поставити її на европейський рівень. Впертий експериментатор, він не переставав шукати нових методів та нових психологічних змістів. Тому й писав, що постановка „Газу" „вважається переломовим пунктом у всьому моєму світогляді, це момент, що упевнив мене, що далі в цьому напрямі іти не можна і що це є фактично істерика, це є максимальне нервне психологічне розрядження" („Радянське Літературознавство", ч.7, 1965, стор. 9). Значить, експресіонізм перестає бути центральним напрямком у мистецьких шуканнях Курбаса, хоч і побуваючи закордоном в 1927 році, щоб познайомитись з західнім театральним життям і підшукати відповідні п'єси для свого театру, він цікавився драмою Кайзера „Відважний мореплавець", що йшла тоді на сценах робітничих районів Берліну. В дусі експресіонізму продовжували працювати його учні, Лопатинський та Ігнатович, здійснюючи постановки п'єс Е. Толлєра „Чоловік-маса", „Машиноборці" (літній сезон 1924 р.) та „Ми ще живі" (зимовий сезон 1927 рік). Крім цього в сезоні 1928-29 „Березіль" поставив п'єсу експресіоніста, Вальтера Газенклевера „Ділова людина". З переїздом „Березоля" до Харкова в 1926 році, де від нього вимагалось стати „центральним" театром, почались зміни в методах і характері його праці. Курбас продовжує наголошувати потребу зв'язку з передовими інтелектами світових культур, але й одночасно починає звертатись до української драматургії. Це було співзвучне з тим, що він сказав під час інтерв'ю з газетою „Прагер Прессе" дня 2-го червня 1927 року, а саме, що „є вже драматурги, що постачають добрі п'єси й обіцяють постачати ще ліпші". (Див. „Українська Літературна Газета, ч. 10, жовтень 1960, стор. 9).

[Кінець]

СОЮЗОВЦІ! РОЗПОЧИНАЄМО ЮВІЛЕЙНУ КАМПАНІЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ З НАГОДИ ЙОГО 85-РІЧЧЯ. ЇЇ МЕТОЮ Є ПРИДБАТИ В ЮВІЛЕЙНОМУ РОЦІ 5,000 НОВИХ ЧЛЕНІВ, ЗАБЕЗПЕЧЕНИХ НА СУМУ ДЕСЯТЬ МІЛЬЙОНІВ ДОЛЯРІВ! ТІЛЬКИ СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ ТА ПОСТІЙНОЮ І НАПОЛЕГЛИВОЮ ОРГАНІЗАЦІЙНОЮ ПРАЦЕЮ МОЖЕМО ВИКОНАТИ ЦЕ ВЕЛИКЕ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ДОБРА НАШИХ РОДИН, НАШОЇ ГРОМАДИ І НАШОГО НАРОДУ!

„Мені хочеться кричати...

(Закінгення зі стор. 1)

побачення, щоб не переживати такого пониження.

Друге страшне потрясення — коли я побачила свого чоловіка в смугастому одязі, без пишних вусів, з поголеною головою, змарнілого. Його важко пізнати, — я пізнала його тільки по голосі.

Страшне, що мучиться і терпить людина, яка нічого злого не вчинила, а тільки думає дрібку інакше, як їй диктують. Мені хочеться кричати на весь світ, щоб допомогти моєму чоловікові вийти якнайскорше з цього пекельного табору і спасти його від тих мук, яких він там зазнає.

Працює він при шліфуванні кришталю. Це дуже важка і шкідлива для здоров'я робота, а мій чоловік дуже хвора людина — у нього хронічна недуга шлунку, цілковитий брак кіслотности. Мій чоловік розповів мені, що під час слідства, він, протестуючи проти незаконного арешту, провадив майже місяць голодівку. Його насильно відживляли, возили на експертизу до Чернігівської психіятричної лікарні і хотіли визнати ненормальним.

Та, не зважаючи на всі випробування, Левко Лук'яненко просить переказати всім, що він і далі вважає себе членом Української Гельсінкської групи і, в міру можливостей, буде інформувати суспільство про порушення прав Людини.

24 листопада 1978

Надія Лук'яненко"

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

УНСоюзу!

Вшановуючи світлу пам'ять
Д-ра Івана Козака
складаємо 25.00 долярів
на Українських Воєнних Інвалідів.
Ню Йорк, Н. Й. Ігор і Дарія ВИТВИЦЬКІ

Замість квітів на свіжу могилу
нашої Дорогої і Незабутньої Приятельки
бл. п. Стефанії Луків
на Союз Українок Америки — Відд. 28-ий,
якого Покійна була членкою,
100.00 долярів складають
Михайло ОЛЕНЯК
з дружиною Лусією
і сином Андрієм

З сумом повідомляємо, що 8-го лютого 1979 року відійшов у Вічність на 74-му році життя

бл. п.

ЮРІЙ ТЕОДОРОВИЧ

учитель на Лемківщині, кол. директор школи ім. митр. Андрея Шептицького в Регенсбурзі, видавець і редактор квартальника „Мирянин".

ПОХОРОН — 13-го лютого 1979 року з собору св. Володимира й Ольги в Чікаго, Ілл.

ПЕЛАГІЯ — дружина
ОКСАНА — дочка
ЯРОСЛАВА ДЕРЕШ — сестра
ТАНЯ КРИВУЛИЧ — сестриниця
КСЕНЯ МАСЛОВСЬКА з дітьми — сестриниця
ГАЛИНА ЯНАС — братаниця
ОКСАНА О'Коннелі — братаниця
ВОЛОДИМИР РІЗНИК — шваґер
Родина в Україні

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого Незабутнього ШВАҐРА
сл. п.
Проф. РОМАНА ЧУБАТОГО
буде відправлена
ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ
із ПАНАХИДОЮ
у вівторок, 20 лютого 1979 р., о год. 6:30 рано
в церкві св. Юра в Ню Йорку, Н. Й.
Просимо в цей день згадати Покійного у своїх молитвах.
ОЛЕНА МАРТИНЮК — шваґерка
з мужем ІВАНОМ

Дня 13-го лютого ц. р., минає шість літ,
відколи відійшов від нас
св. п.
Інж. РОМАН КОС
Як кожної сумної річниці
складаємо 100.00 долярів
на Українські Студії в Гарварді.
Жінка — ОЛЕНА КОС
Сини — МИХАЙЛО, ЯРОСЛАВ
Дочка — ЄВГЕНІЯ

Повідомляємо Родину та Приятелів,
що в суботу, 17-го лютого 1979 року,
В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої ДРУЖИНИ І МАТЕРІ
бл. п.
СТЕФАНІЇ КАРАСЬ
з роду ЧАПКО
будуть відслужені
СВЯТІ ЛІТУРГІЇ
в Бруклині, в церкві св. Духа, о годині 8-ій ранку;
в Ню Йорку, в церкві св. Юра, о годині 8-ій ранку (перед Престолом Божої Матері).
Також того ж дня будуть відслужені
СВЯТІ ЛІТУРГІЇ в намірені ПОКІЙНОЇ
в церквах Риму, студіоні Ґлен Ков, Стемфорді та св. Хреста в Колякун, Н. Й.
В неділю, 18-го лютого, о год. 10-ій ранку, в церкві св. Володимира в Ґлен Спей, Н. Й.
Просимо згадати Покійну у своїх Молитвах.
МУЖ І ДІТИ
Щиро дякуємо за молитви та пожертви на Патріярший Фонд (зложено в Арці), на церкви св. Володимира, св. Петра і Павла та другі.

Ділимося сумною вісткою,
що в неділю, 11-го лютого 1979 року, несподівано,
відійшла від нас Найдорожча ДРУЖИНА
св. п.
ЙОАННА КЕЙСА
з дому ЦІСИК
на 83-му році життя.

ПАНАХИДА у вівторок, 13-го лютого 1979 р., о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Ковальчик Фюнерал Гом в Джерзі Ситі, Н. Дж.

ПОХОРОН в середу, 14-го лютого 1979 р., о год. 8:30 ранку з того ж похоронного заведення до церкви свв. Петра і Павла в Джерзі Ситі, Н. Дж., а відтак на український католицький цвинтар у Факс Чейсі, Па.

У глибокому смутку:
муж — ЙОСИФ
кузинка — ЙОАННА ВІМЕР
та ближча і дальша Родина в Америці

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями,
Односельчанами і Знайомими, що
в неділю, 11-го лютого 1979 року,
по довгій і тяжкій недузі, відійшов у Вічність,
у м. Сиракюзи, Н. Й.
бл. п.
ІВАН СЛОНСЬКИЙ
син Євдокії і бл. п. Василя Слонського, народжений 1-го жовтня 1922 р. в с. Якубова Воля, коло Дрогобича, Україна.

ПОХОРОН — в середу, 14-го лютого 1979 р., з похоронного заведення Мацько Фюнерал Гом і української католицької церкви св. Івана Хрестителя в Сиракюзах, Н. Й. на цвинтар св. Івана Хрестителя, Джідес, Н. Й.

В глибокому смутку:
дружина — СТЕФАНІЯ
мама — ЄВДОКІЯ в Україні
АНДРІЙ К. СЕРЕДОВИЦЬКИЙ
Родина в Америці й Україні

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
бл. п.
Д-ра ІЛЛІ КАРАПІНКИ
ТА В ДРУГУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
бл. п. **СТЕФАНІЇ КАРАПІНКИ**
будуть відправлені
ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ
у вівторок, 20-го лютого 1979 року
в слідуючих церквах:
св. Івана Хрестителя, в Нюарку, Н. Дж., о год. 8:30 ранку;
св. Миколая в Чікаґо, Ілл., год. 7 ранку;
св. Юрія в Піттсбурґу, о год. 8-ій ранку;
Непорочного Зачаття ПДМ у Морґантавн, В. Вірджінія, год. 8-ма ранку;
св. Івана Хрестителя у Пітсфілд, Масс., год. 8-ма ранку.
РОДИНА

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Друзями і Знайомими,
що 12-го лютого 1979 р., після важкої недуги відійшов від нас на Вічний Спочинок
Дорогий БАТЬКО, ДІДУСЬ, СТРИЙКО, ШВАҐЕР І ТЕСТЬ
бл. п.
БОГДАН ДУМАНОВСЬКИЙ
на 72-му році життя,
кол. професор українських гімназій в Чорткові та в Бад Верісгофені, Німеччина, активний в рядах ОУН в час 2-ої Світової Війни, син сл. п. Володимира Думановського, старшини УГА і Фелікси Маєр, муж бл. п. Софії з Серкесів.

ПАНАХИДА — в середу, 14-го лютого 1979 р., о год. 8-ій веч., в похоронному заведенні Литвин-Литвин, 801 Спрінґфілд Авеню, Ірвінґтон, Н. Дж.

ПОХОРОН — в четвер, 15-го лютого 1979 р., о год. 10-ій ранку в церкві свв. Петра і Павла, 16 Бентлей Авеню в Джерзі Ситі, Н. Дж., а відтак на цвинтар Голи Крос Семетери, Н. Арлінґтон, Н. Дж.

З болем, пошаною і любов'ю:
ЛЮБОМИР ДУМАНОВСЬКИЙ — син
АДРІЯНА — невістка
ІРИНА ФЕРЕНЦЕВИЧ — дочка
РОМАН ФЕРЕНЦЕВИЧ — зять
АЛЕКСАНДРА, МАРІЯ, ТАМАРА І ПАВЛО ВОЛОДИМИР ДУМАНОВСЬКІ — МАРКО Й ІГОР ФЕРЕНЦЕВИЧІ — внуки
ВОЛОДИМИР СЕРКЕС — шваґер з родиною
АННА ДУМАНОВСЬКА — братова
ОРЕСТ, ВОЛОДИМИР, ГАЛИНА Й ЄВГЕН ДУМАНОВСЬКИЙ з родинами — діти брата бл. п. РОМАНА ДУМАНОВСЬКОГО

Замість квітів проситься жертвувати на харитативні цілі.

З великим сумом повідомляємо, що
передчасно, відійшла у Вічність
Інж. ІРИНА ШОХ
б. член Головного Виділу Українського
Центрального Жіночого Товариства
„Союзу Українок" у Львові.
ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!
Бувші Члени Головного Виділу

ІРАН, ТАЙВАН, КИТАЙ...

(Закінчення зі стор. 1)

що ЗСА в минулому не втручалися у внутрішні справи Ірану і не плянують робити цього в майбутньому, бо вважають, що тільки іранський нарід має право рішати свою долю і форму свого уряду. Однак, Америка, стежитиме за тим, щоб й інші країни не втручалися у внутрішні справи Ірану. Коментатори твердять, що президент Картер мав на думці зокрема Совєтський Союз, який межує з Іраном.

Довготривалий конфлікт і теперішній державний переворот в Ірані, зв'язана з тими подіями справа припинення імпорту нафтової ропи з Ірану до ЗСА, як теж майбутність Тайвану та зв'язки з Пекіном були головними темами цілої пресконференції.

Щодо наслідків припинення постачання іранської нафти, президент Картер вважає, що на ближче майбутнє це не повинно спричинювати поважних проблем у ЗСА, але на дальшу мету може погіршити енергетичну проблему. Тому американський уряд, індустріяльний сектор і ціле населення ЗСА повинні вповні додержуватися закликів Білого Дому щодо заощадження цього роду пального і використання інших джерел енергії.

Справа Тайвану

Відносно майбутности Національного Китаю на Тайвані, то Президент уважає, що немає загрози, щоб ЗСА мусіли збройно виступати в обороні безпеки Тайвану, бо уряд комуністичного Китаю кількакратно зазначував, що тайванську справу старатиметься полагодити „мирним способом". Якщо Конгрес схвалить і перешле Білому Домові спеціяльну резолюцію відносно безпеки Тайвану, то він її прийме, але вважає, що такої резолюції фактично не потрібно. Однак, якщо б резолюція противилася домовленням між Вашінґтоном і Пекіном, то він категорично не погодиться на неї — зазначив Президент.

Відвідини Тенґа Гсіао-пінґа

Відповідаючи на запити журналістів в справі недавнього перебування в ЗСА Тенґа Гсіао-пінґа, першого заступника прем'єр-міністра комуністичного Китаю, президент Картер сказав, що закиди Москви, що уряд ЗСА не протестував, коли Тенґ таврував Совєтський Союз за намагання встановити в світі свою гегемонію, цілком безпідставні, „бо уряд ЗСА ніколи не цензурує своїх гостей", а крім того Тенґ подібно висловлювався вже давніше і то часто так що совєтські власті „не повинні вияви ти такого здивування". У додатку, — зазначив Президент, — Америка не мусить погоджуватися зі всіми становищами Пекіну, ані Москви. Але ЗСА бажають мати добрі відносини з обома комуністичними країнами, тобто Совєтським Союзом і Китаєм.

Боротьба з інфляцією

Під час пресової конференції Президент відповів на ряд питань, які стосувалися боротьби з інфляцією. Признаючи, що урядова статистика за січень виявила надто велике підвищення в гуртових цінах різних продуктів, президент Картер все одно твердив, що „добровільні напрямні" Білого Дому, оприлюднені кільканадцять тижнів тому, починають діяти, бо в іншому випадку гуртові ціни зросли б навіть більше. Однак, він закликав всі відділи федерального уряду, індустріяльний сектор, робітничі спілки і загальне населення навіть більш совісно придержуватися цих напрямних, бо тільки спільні зусилля спричиняться до припинення інфляції.

Близький Схід

Президент Картер надіється, що заповіджені наради між ізраїльським міністром закордонних справ Моше Даяном і єгипетським прем'єром Мустафом Халілем таки доведуть до остаточного полагодження ізраїльсько-єгипетського конфлікту і тому, на думку Президента, не треба буде скликувати „вершинної конференції", подібної до тієї, що відбулася в Кемп Дейвіді, Меріленд, у вересні минулого року. Однак, якщо буде треба, то він готовий знову нараджуватися з ізраїльським прем'єром Менахемом Беґіном і єгипетським президентом Анваром ель-Садатом.

Поїздка до Мехіко

Зазначуючи, що в середу, 14-го лютого, він розпочинає свої відвідини Мехіко, „сусіда і близького приятеля ЗСА", президент Картер заявив, що обговорюватиме з мехіканськими властями такі справи, як поширення торгівлі, енергетичні питання, проблему „нелеґальних" мехіканських імігрантів у ЗСА, а теж „справи загального міжнародного характеру". Щодо недавньовідкритих покладів нафтової ропи і природного газу на території Мехіко, то президент Картер зазначив, що хоча ЗСА зацікавлені набуттям цих родів пального, то тільки мехіканський уряд і нарід, а не Вашінґтон, вирішуватимуть справу видобування цих енергетичних продуктів і можливого продажу їх Америці.

„ТЕОЛОГІЯ...

...ння зі ст...

го поневолення, як радше для введення свого нового поневолення. Таке пов'язання Церкви з політичними течіями, які, прийшовши до влади, починають радикальну боротьбу з релігією та Церквою і ставлять собі за мету їхню ліквідацію, як також на свій лад поневолюють людину — для Церкви є безумовно шкідливою акцією. Проте, всі ці складні проблеми, в умовах соціяльної боротьби в Латинській Америці, у яку чинно заанґажувався католицький молодий клер — перестали на практиці бути проблемами і таким чином, як ми вже згадали, творився один „народний фронт''.

Папа Іван Павло II висунув „третій шлях'' соціяльної церковної активізації, відмежований і від реакційно-капіталістичного, і від реакційно „радикального'', шлях оснований на соціяльній науці Церкви. Церква у своїй боротьбі мусить бути універсальною, вона мусить протиставитися соціяльній і політичній несправедливості з усіх боків. Безумовно, таке ставлення справи включення священства в боротьбу за соціяльну справедливість у Латинській Америці є чималим ударом по випрацьованих в Москві (і великою мірою на Кубі) плянах використання Церкви для комузації Латинської Америки. Церква в цій боротьбі за кращий, справедливіший соціяльний лад йтиме своїми шляхами. Для неї, як це підкреслив Папа, не важна ліквідація системи приватної власности, але такий розподіл дібр, який усунув би яскраві соціяльні різниці. Отже своєрідне „моральне'' успільнення приватної власности. Вона має служити всім, не окремим клясам і слід боротися проти її надужиття. Отже „соціяльна мораль'' в ім'я Христа і Церкви, що несе дух Христа.

Виходячи з таких засад, Папа Іван Павло II особисто опреділив себе по боці бідних індійців-селян, до яких він промовляв в мехіканському місті Оаксака. Він критично поставився до „могутніх кляс'', що зосередили в своїх руках багатства, це бо є ні людське, ні християнське, він заявився за глибокими соціяльними реформами, бо „дані Богом добра мусять всім служити''. Можна думати, що цей новий стиль соціяльного анґажменту Церкви матиме в дальшому великий вплив на її діяльність на соціяльному відтинку.

Дебют пластунок у Нюарку

На знімці пластунки з гуртка „Чайки'', 20-го Куреня зі своїми ескортами під час дебюту на карнавалових вечерницях гуртка, влаштованих Гуртком Пластприяту Станиці Нюарку. [Зліва]: дебютантки Ірина Турянська — Борис Буняк, Христина Терлецька — Роман Васічко, Христина Маркусь — Мирон Олесницький, Соня Гуралечко — Стефан Іваночко, Ліда Гнат — Борис Турянський, Христина Козак — Зенон Яремко, Надія Яворська — Роман Букачевський, Міра Кіцак — Михайло Стоцько, Христина Миськів — Андрій Зєлик, Ліда Гунчак — Марко Павлічко

Карнавалові Вечерниці з презентацією пластунок дебютанток, які влаштовує щороку Гурток Пластприяту Станиці Нюарку, збудували міст. Міст — не через ріку, ані морську затоку, ані навіть не понад вулицею. Це міст, який лучить старших з молодшими. На ці вже так традиційні Вечерниці приходять радо не лиш старші, але приходить багато пластової і непластової молоді з цілої околиці. І забувши про різниці віку та поглядів всі забавляються приємно та свобідно, а при цьому і елеґантно.

Цьогорічні Вечерниці відбулися 27-го січня у гарній залі клюбу „Наваго'', до яких приґравала знана всім оркестра „Темпо''.

Дебютували зі своїми ескортами пластунки гуртка „Чайки'', 20-го Куреня УПЮ-ок ім. Марти Борецької, до яких долучилися ще дві позамісцеві дебютантки.

Після короткого вступного слова голови Гуртка Пластприяту п. Ярослава Турянського, дуже вміло та тепло представив дебютанток пл. сен. д-р Остап Тершаковець. Горді батьки відтанцювали перший танок із своїми донями, а щоб не забути матерів, які чи не найбільше клопочуться дебютом, нагороджено їх червоними рожами. Не забули також „Чайки'' про свою подругу виховницю ст. пл. Роксоляну Пенцак і вона одержала від них китицю гвоздиків. Отці українських церков своєю участю відмітили теж важливість цього вечора. Галині Стецурі, яка була господарем Вечерниць налєжаться не лиш квіти, які дістала від дебютанток, але також признання, бо зі свого завдання гарно вив'язалася. В імені дебютанток гурткова „Чайок'' пл. розв. Ірина Турянська подякувала всім батькам, Гуртковім Пластприяту та організаторам вечора, які дали їм змогу у приємній атмосфері увійти у світ дорослих.

Настрій був добрий, організатори написалися, публіка дописала і це повинно бути запорукою, що на другий рік, а саме 26-го січня 1980 року знов і старші, і молодші будуть гарно забавлятися на Карнавалових Вечерницях Гуртка Пластприяту Станиці Нюарку.

Мушка